

Torsdagen den 10 mars

Kl. 12.00–13.15
14.00–15.01

§ 1 Avsägelse

Tredje vice talmannen meddelade att *Anders W Jonsson* (C) avsagt sig uppdraget som ledamot i utrikesnämnden från och med den 4 april.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 2 Anmälan om kompletteringsval

Tredje vice talmannen meddelade att Centerpartiets riksdagsgrupp anmält *Annie Lööf* som ledamot i utrikesnämnden.

Tredje vice talmannen förklarade vald *från och med den 4 april* till

ledamot i utrikesnämnden
Annie Lööf (C)

§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2015/16:434

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:434 En otrygg huvudstad
av *Jessica Rosencrantz* (M)

Interpellationen kommer inte hinna besvaras inom tidsfristen.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Interpellationen kommer att besvaras den 18 mars 2016.

Stockholm den 3 mars 2016

Justitiedepartementet

Anders Ygeman (S)

Enligt uppdrag

Mikael Forsgren

Rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:441 Frivilligpoliser
av Roger Haddad (L)

Interpellationen kommer inte hinna besvaras inom tidsfristen.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Interpellationen kommer att besvaras den 8 april 2016.

Stockholm den 8 mars 2016

Justitiedepartementet

Anders Ygeman

§ 4 Anmälan om faktapromemorior

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2015/16:FPM52 EU:s ratificering av Minamatakonventionen om kvicksilver *KOM(2016) 42*, *KOM(2016) 39* till miljö- och jordbruksutskottet

2015/16:FPM53 Meddelande om en åtgärdsplan för förstärkning av kampen mot finansiering av terrorism *KOM(2016) 50* till justitieutskottet

§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2015/16:96 till justitieutskottet

2015/16:112 till utrikesutskottet

2015/16:122 till försvarsutskottet

§ 6 Grönbok om finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag

Finansutskottets utlåtande 2015/16:FiU19

Grönbok om finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag
(*KOM(2015) 630*)

föredrogs.

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 16 mars.)

Justitieutskottets betänkande 2015/16:JuU23

Unga lagöverträdare
föredrogs.

Unga lagöverträdare

Anf. 1 ELLEN JUNTTI (M):

Fru talman! I dag debatterar vi justitieutskottets motionsbetänkande om frågor som gäller unga lagöverträdare. I betänkandet finns många bra motioner från Moderaterna och från hela Alliansen.

Jag står bakom alla reservationer där vi moderater är med, men för tids vinnande yrkar jag bifall bara till reservationerna 8 och 9.

De flesta tungt kriminella har börjat sin kriminella bana när de var unga – väldigt många redan innan de var 15 år. Jag har pratat med många av dessa, och de säger att de önskar att samhället hade reagerat tidigare och tydligare så att de inte hade fastnat i kriminalitet. För oss moderater är det därför mycket viktigt att samhället reagerar snabbt och med kraft när unga är på väg in i kriminalitet.

Skolan, socialtjänsten och rättsväsendet har ett tungt ansvar att samarbeta när det gäller unga som begår brott. Här vill jag också nämna att det är mycket viktigt att bekämpa våld i nära relationer. Barn som lever i våld, både de som ser en närstående bli utsatt för våld och de som själva blir det, drabbas betydligt oftare av misslyckad skolgång, psykisk ohälsa, depressioner, missbruk och kriminalitet. Det är viktigt att det sociala arvet bryts.

Fru talman! Moderaterna har bra förslag för att bekämpa ungdomsbrottslighet. Jag kan inte ta upp alla, men jag nämner några. Vi vill till exempel att socialtjänsten och polisen ska hålla fler orosamtal när en ungdom riskerar att hamna i kriminalitet. Vi vill ha mer förebyggande arbete när det gäller narkotikabrottslighet bland unga, till exempel genom fler fältassistenter i tjänst utanför kontorstid. Vi vill ha sociala insatsgrupper på fler orter och att även unga under 15 år ska ingå i dessa. Vi vill förbättra kvaliteten inom den slutna ungdomsvården. Vi vill också att fler brott som begås av unga under 15 år ska utredas.

Fru talman! Den tidigare alliansregeringen genomförde flera åtgärder för att bekämpa ungdomsbrottslighet. År 2010 trädde ett antal lagändringar i kraft i syfte att fler brott begångna av barn under 15 år skulle utredas. Man fick också möjlighet att göra tvångsvisa drogtestar om man misstänkte att en ungdom hade brukat narkotika. Brottsförebyggande rådet har utvärderat lagändringarna, och tyvärr har de inte gett önskat resultat. När det gäller mindre grova brott har andelen utredningar till och med minskat.

De grövre brotten utreds oftare, men inte alltid; ca 25 procent av de grövre brotten utreds inte. Vi anser att alla grova brott ska utredas, så som är beslutat i lagen. Det kan alltså gälla dråp, grov misshandel, våldtäkter och sådant, och det är väldigt viktigt att det utreds – inte minst med tanke på brottsoffren. Utredningar som socialtjänsten har tagit initiativ till har halverats mellan 2005 och 2012, vilket är tvärtemot lagstiftarens intentioner. Det är oacceptabelt att lagen inte följs, och det är oacceptabelt att 25 procent av de grova brotten inte utreds.

Innan jag kom in i riksdagen arbetade jag som kriminalinspektör i Göteborg, och under tre års tid var jag förhørsledare på den dåvarande ungdomsroteln. Jag träffade väldigt många ungdomar som begick brott, och många hade börjat sin kriminella bana innan de fyllde 15 år. Ibland frågade jag dessa ungdomar vad som hade hänt vid de tillfällen då de begått brott innan de fyllt 15 år, och jag vill citera vad flera av dem sa. De berättade: ”Jag var på soss och snackade lite med en sosstant som klappade mig på huvudet och sa ajabaja, gör inte om detta.”

Ungefär så sa de. Det innebär alltså att ungdomarna inte tog detta på allvar. Jag säger inte att det var så, men det var så ungdomarna uttryckte det. Det var klart och tydligt att de inte tyckte att det var särskilt allvarligt att vara hos socialtjänsten och prata. Jag hoppas att de har fel, men så uppfattade de det i alla fall. Därför anser vi att man bör se över om man behöver vidta ytterligare åtgärder för att fler brott ska utredas.

I det här sammanhanget måste också tilläggas att det är viktigt att även utreda de brott som inte är grova. Det är helt enkelt för att de flesta ungdomar inte börjar med de grova brotten direkt; de börjar med lindrigare brott, och så blir det grövre och grövre. Ju tidigare man utreder och ju tidigare samhället markerar att det är fel, desto bättre är det. Förhoppningsvis kommer de då aldrig till de grova brotten.

Utskottets svar på motionen om att fler ska utredas är att man utgår från att regeringen följer frågan och vidtar åtgärder om det behövs. Men frågan är ju faktiskt inte om det behövs. Det behövs! 25 procent av de grova brotten utreds inte, och lagen säger att alla grova brott ska utredas. Frågan är alltså inte om det behövs. Det behövs, och jag undrar vad regeringen tänker vidta för åtgärder.

Fru talman! Till sist vill jag säga några ord om den så kallade straffrabatten för unga. En ungdom som är mellan 18 och 21 år och döms för ett brott får lindrigare straff än vad han eller hon skulle ha fått om han eller hon varit över 21. En 18-åring får ungefär 50 procents rabatt jämfört med vad han skulle ha fått om han varit över 21 år. Straffmättningsvärdet är en glidande skala, och man får alltså full straffbarhet när man har fyllt 21.

Denna åldersgräns hänger kvar sedan den tiden då myndighetsåldern var 21 år, men det är över 40 år sedan myndighetsåldern sänktes från 21 år till 18 år. Mycket har hänt under den tiden, inte minst när man tänker på den grova gängkriminaliteten. Där har tyvärr yngre och yngre människor börjat begå grova brott. Straffrabatten kan faktiskt också vara en nackdel. Det händer nämligen att kriminella övertalar yngre att begå brott, för om det finns risk att åka fast vet de att de yngre får ett lindrigare straff.

Förra veckan var några av oss från justitietsutskottet på studiebesök hos polisen i Göteborg och fick information om den grova gängkriminaliteten. Under 2013 var det 56 skjutningar i Göteborg, alltså mer än i veckan. Det var åtta döda och 31 skadade på ett år. Många av dem har börjat sin kriminella bana innan de fyllt 15 år, och jag frågade ungefär hur gamla de gängkriminella är. Det är klart att det inte fanns någon statistik, men man uppskattade att i alla fall de flesta som ingår i gängkriminaliteten när det gäller skjutningar är någonstans mellan 18 och 35 år.

Detta innebär att många i åldersspannet 18–21 har begått grova brott, gång efter gång. De är alltså mer eller mindre yrkeskriminella. Därför anser vi moderater att det är fel att myndiga personer ska ges en generell nedsättning av straffet. Vi anser att påföljderna för ungdomar i åldern

18–21 i princip ska vara desamma som för vuxna. Därför bör regeringen se över och om möjligt slopa straffrabatten för gärningsmän mellan 18 och 21 år. Utskottets svar på motionen är att regeringen bereder nya påföljder, men det sägs ingenting om när dessa förslag kommer att presenteras.

Fru talman! Vi kommer tyvärr inte att få stöd för vårt förslag här i dag. Vi anser dock att detta är fel, och vi tänker återkomma.
(Applåder)

Anf. 2 ADAM MARTTINEN (SD):

Fru talman! Om jag skulle ge er ledamöter som sitter här i kammaren ett erbjudande om att få köpa en helt ny bil av mig, och få köpa den för halva marknadsvärdet, är det ett erbjudande som gör er mer eller mindre motiverade att köpa en bil? Kanske till och med en och annan miljöpartist känner sig motiverad att köpa en bil och göra ett klipp. Ett sådant här erbjudande om produkter och varor kallas ute i handeln för en rabatt.

En annan sak som det finns upp till 50 procent rabatt på i Sverige är mord, alltså en straffrabatt för den som utför mordet. Men du måste passa på att mörda någon medan du är mellan 18 och 21 år eftersom straffrabatten gäller bara gärningsmän som är mellan 18 och 21 år.

Så ser lagen ut helt enkelt, och det är någonting som alla partier här tycker är helt okej, förutom Sverigedemokraterna. Moderaterna har förvisso gaskat upp sig lite grann sedan förra året och vill nu att regeringen ska se över om de möjligen kan tänkas att slopa den här straffrabatten. Men, som sagt, det är bara Sverigedemokraterna som åter i år föreslår att straffrabatten ska tas bort för myndiga förövare.

Det är faktiskt lite konstigt att inget annat parti ställt sig bakom Sverigedemokraternas reservation eftersom före valet 2014 uttalade samtliga allianspartier att de avsåg att ta bort den här straffrabatten. Men efter valet var det bara Sverigedemokraterna som arbetade för att den skulle tas bort.

För nästan precis ett år sedan behandlade vi just den här frågan i riksdagen. Då det bara var Sverigedemokraterna som ville ta bort straffrabatten frågade jag den dåvarande folkpartistiske talespersonen i rättspolitiska frågor, Johan Pehrson, varför man säger att man vill genomföra en sak före ett val och sedan efter ett val röstar emot samma förslag. Svaret på frågan blev inte speciellt imponerande. Och, fru talman, om det var därför som Folkpartiet därefter bytte både rättspolitisk talesperson och partinamn låter jag vara osagt. Men det finns helt klart ett trovärdighetsproblem när man inte röstar på de förslag som man ber om väljarnas förtroende för att genomföra. Tyvärr får jag lov att säga att det inte är den enda fråga där Alliansen har agerat på ett liknande sätt.

Om man ska glädjas åt någonting har ändå Moderaterna som enskilt parti, alltså inte Alliansen utan Moderaterna enskilt, gått från att i valrörelsen vilja ta bort straffrabatten till att efter valet skriva ett särskilt yttrande om varför de röstar emot att ta bort straffrabatten. I år ställer de sig åtminstone bakom ett eget förslag, där de ber regeringen att se över om de möjligen kan tänkas att eventuellt ta bort straffrabatten. Det går liksom mellan varven ändå ett steg framåt för Moderaterna, även om de flesta steg hittills har gått bakåt. Det är faktiskt lite positivt, även om det mesta är negativt.

Prot. 2015/16:78
10 mars

Unga lagöverträdare

Vi får väl hoppas att Alliansen till nästa år ändrar taktik och låter sig inspireras av Sverigedemokraternas arbetsmetod: att säga en sak och sedan, hör och häpna, göra precis som man har sagt.

Nåväl, den här straffrabatten för unga vuxna förövare mellan 18 och 21 år kommer av allt att döma att få leva kvar ett tag till. Och det är synd, för som i mitt inledande exempel om att köpa någonting för ett halverat marknadspris är det precis också så det fungerar i den kriminella världen. Det är precis så här man resonerar.

En myndig person under 21 år kan både stressa sig själv till att begå allvarliga brott innan straffrabattstiden löper ut, eller så kan man pressas av vuxna runt omkring i en kriminell miljö till att begå allvarliga brott på grund av sin ålder.

Ett exempel är den så kallade Solvallamördaren, som i dag har suttit 18 år i fängelse av sitt 38-åriga liv. När det återstod ett par veckor tills Solvallamördaren skulle fylla 21 bestämde han sig för att mordet måste ske före hans födelsedag för att inte riskera ett livstidsstraff. Han sa sig vara beredd att ta ett tidsbestämt straff. Därför var mordet tvunget att ske innan han fyllde 21.

Unga vuxna som står på tur för att börja etablera sig på arbetsmarknaden eller fortsätta mot vidare studier ska inte av lagen lockas till att passa på att utföra kriminella handlingar. Då är det bättre med en avskräckande effekt och konsekventa straff eller att låta den som ändå begår ett allvarligt brott avtjäna längre tid i fängelse.

Vi har det viktigaste perspektivet i sammanhanget kvar, och det är brottsofferperspektivet, att brottsoffren får en ordentlig upprättelse och inte behöver se sin förövare omhuldas med olika former av straffrabatter. Är det någonting som tjänar brottsofferperspektivet är det just ordentliga och konsekventa straff och inte straffrabatter. Bara det är ju i sig skäl nog för att omedelbart slopa de här straffrabatterna.

Trots att Sverigedemokraterna har tydliga och konkreta förslag inom området unga lagöverträdare är vi öppna för att visa vårt stöd till andra partiers reservationer om vi upplever att de kan tillföra någonting. Ett par sådana reservationer har vi visat stöd för i det här betänkandet, en från Moderaterna och en annan från Kristdemokraterna. Den ena handlar om orosamtal som går ut på att polisen ska föra en dialog med föräldrar vars barn har ett riskbeteende och hamnar i kriminalitet. Den andra handlar om ett ökat samarbete mellan polis och skola. Det är en form av öppenhet som jag tycker att samtliga partier kan bli bättre på.

Jag upplever att det fortfarande finns lite för mycket spel i den här församlingen och alldeles för lite verkstad. Man undviker fortfarande att rösta på förslag från Sverigedemokraterna, även om man tycker i princip likadant. Syftet med det är såklart att man upplever att det finns en stigmatisering kring att stödja Sverigedemokraternas förslag. Här tycker jag att vi alla kan skärpa till oss lite grann och försöka se till att genomföra bra förslag som det finns majoritet i riksdagen för men där vi kanske har lite olika ingångsvinklar och synvinklar vad gäller utformningen. Där kan vi bli bättre på att genomföra förslag tillsammans mellan Sverigedemokraterna och Alliansen.

Avslutningsvis vill jag bara nämna att vi har en reservation om sänkt straffmyndighetsålder, och det är ingenting nytt. Den handlar om att socialtjänsten i många fall inte är en tillräcklig åtgärd för vissa unga brottslingar. Ibland behövs det mer tydliga och handfasta konsekvenser för att styra upp vissa ungdomars tillvaro. Det är inte konstigare än att vi är beredda att göra just detta.

Jag står bakom alla reservationer som jag har omnämnt i mitt anförande, men för tids vinnande i kammaren yrkar jag bifall bara till reservation 10. Jag kan meddela att vi har ett särskilt yttrande som förklarar varför vi också står bakom Moderaternas reservation i ungefär samma sak.

I detta anförande instämde Kent Ekeröth (SD).

Anf. 3 JOHAN HEDIN (C):

Fru talman! Bland det viktigaste vi har att hantera i vårt utskott är frågan om unga som begår brott.

Med rätt politik kan fler ungdomar som är på väg snett i livet byta riktning och inleda en strävan mot ett bra liv i trygghet och utan att utsätta andra för brott.

Med fel politik riskerar vi att fler unga utvecklar kriminella livsstilar till stor skada för alla dem som drabbas av dessa personers brottslighet och även för brottslingen själv.

Ett liv i kriminalitet är ett liv utan tillgång till den trygghet som de flesta av oss tar för given. Risker att själv utsättas för brott är enormt mycket större. Även risken att drabbas av ohälsa är större, och en så gott som ofelbar konsekvens av ett kriminellt liv är socialt och ekonomiskt utanförskap. Brotten löner sig helt enkelt mycket sällan.

När jag för nu ungefär ett och ett halvt år sedan tog över som Centerpartiets rättspolitiska talesperson satte jag igång ett tankearbete för att försöka vaska fram vad som just är Centerpartiets ideologiska syn på rättspolitiken. På många andra områden är det kanske lättare att hävda just det närodlade, men för mig går det en tydlig och viktig skillnad mellan individperspektivet och kollektivperspektivet. Att se individen är inte att sköta sig själv och strunta i andra, utan det är att betrakta varje enskild individ som unik och som sin egen, med rätt att bli betraktad just som individ och inte som representant för en grupp.

Fru talman! Jag tror att rättspolitikens utveckling genom det förra århundradet kanske utgått från kollektivperspektivet i något större utsträckning än vad jag som centerpartist och liberal är bekväm med. Ett exempel är hur vi ser på rättsfrågornas avnämning. Vem är egentligen rättssystemet till för?

Vi pratar mycket om gärningspersonen och försöker analysera orsaker till att någon blir kriminell. Vi lägger en hel del kraft på att försöka bygga bort eller åtminstone runt de faktorer som leder dit. Det är i sig ett viktigt arbete, och när det gäller unga som begår brott är det än viktigare.

Men vi får samtidigt aldrig glömma bort att den som, enligt min uppfattning, är den viktigaste personen i alla dessa processer är brottsoffret, alltså den enskilda individ som blir utsatt för eller riskerar att bli utsatt för ett brott.

Det är därför rimligt att fler brott utreds, även om den misstänkta gärningspersonen inte uppnått straffmyndighetsålder. Ingen som inte är straffmyndig ska dömas till straff, men det är ändå viktigt att det brott som någon utsatts för tas på allvar.

Även om något straff inte kan utdelas är det oerhört viktigt att klargöra vad som egentligen har hänt, dels för att brottsoffret ska känna sig sedd av samhället, dels för att även mindre allvarlig brottslighet kan vara en stark indikator på vart en ung lagöverträdare är på väg. Det är av stor betydelse för brottsoffret, för gärningspersonen och för samhället att tidiga insatser kan sättas in.

Det finns en lång rad reservationer från Alliansen som tar sikte på just detta, där bland annat tidiga insatser poängteras. Jag står bakom allihop. Men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 8 under punkt 8 om att fler brott av personer under 15 år ska utredas.

Anf. 4 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Justitieutskottets betänkande fokuserar på unga lagöverträdare och bestämmelserna i lagen om unga lagöverträdare. Utskottet har berört allt från sociala insatsgrupper till hur vi ska förbättra kvaliteten i den slutna ungdomsvården.

Liberalerna har enskilt eller tillsammans med Alliansen i många år lyft upp behovet av det lokala brottsförebyggande arbetet. Vi har stora förhoppningar på det lokala förebyggande arbetet, så det är en besvikelse att regeringen inte prioriterar detta resursmässigt utan främst genom olika uppdrag till Statskontoret, Brottsförebyggande rådet eller Polismyndigheten.

Liberalerna har i sitt budgetalternativ, som tyvärr har avslagits, avsatt 25 miljoner kronor mer än regeringen på det lokala brottsförebyggande arbetet.

Fru talman! Vi följer också noga resultatet av den nya polisorganisationen. Den är inte ämnet för denna debatt, men delar av den berörs i betänkandet. Det gäller kontakten mellan polis och skola och vikten av lokala områdespoliser. Det sistnämnda tycker Liberalerna är centralt för att angripa och komma åt de miljöer som tyvärr finns i vårt land där tungt kriminella personer, till exempel knarkhandlare, mc-gäng och vapenlangare, utnyttjar och rekryterar barn under 18 år och unga vuxna för att de ska begå brottsliga gärningar.

Nyligen fick vi i en uppdaterad rapport från Polismyndigheten veta att Sverige har 53 områden som anses vara utsatta. 14 av dessa anses vara särskilt utsatta. Det innebär att polisen och myndigheterna inte har full kontroll över situationen och att det finns parallella strukturer. Det är hot, utpressning, våld och kriminella gäng i parallella strukturer där ingen vågar tala om vem som tog ens cykel eller vem som sköt en i knät. Man vågar inte vittna och får då inte heller sina rättigheter tillgodosedda av rättssamhället.

Liberalerna ställde med anledning av detta nyligen en fråga till inrikesministern om vilken beredskap regeringen har. Det konkreta svar jag hade önskat från Anders Ygeman uteblev tyvärr. Han hänvisade i stället till hur Polismyndighetens arbete och försök till prioritering ska bedrivas.

Regeringspartierna inser inte frågans allvar och väljer att inte tillmötesgå något av våra yrkanden om insatser för att öka förtroendet för polisen

och om en ambitionshöjning när det gäller de sociala insatsgrupperna. Det är mycket beklagligt.

Man har inte heller tillmötesgått några av våra yrkanden om att förstärka arbetet med lokal polisiär närvaro och områdespoliser.

Fru talman! En annan punkt som Liberalerna särskilt vill lyfta upp i debatten är vikten av att fler ärenden ska utredas även om personen är under 15 år.

Vi har i utskottet noterat att inte ens alla prioriterade ärenden när det gäller de grövsta brotten utreds, vilket inte är tillfredsställande och visar att den lagskärpning som vi gjorde i juli 2010 tyvärr inte har fått full effekt ännu.

Vi har därför föreslagit att utskottet och riksdagen ska agera gentemot regeringen, men även här avslår Socialdemokraterna och Miljöpartiet våra yrkanden. Majoriteten hänvisar till att det pågår ett arbete med denna inriktning. Företrädarna för regeringspartierna får gärna berätta för mig när ni går upp i talarstolen vilka åtgärder och beslut som åsyftas i betänkandet.

Tycker Socialdemokraterna inte att det är ett problem att 25 procent av de grövsta brotten aldrig utreds?

Precis som min kollega Ellen Juntti från Moderaterna sa utreds varken de grövsta brotten eller andra brott när personen är under 15 år. Vi har i flera debatter i flera år sagt att det måste få något slags konsekvens om man snattar, rycker en handväska från en äldre dam på torget eller vad det nu kan vara. Det var därför förstärkningarna infördes i lagen 2010.

Jag yrkar därför bifall till reservation 8 om utredning av brott av personer under 15 år.

Vi har inte lagt fram några skarpa förslag om straffrabatt i detta betänkande. Men frågan diskuteras i vårt parti. I mina diskussioner med forskare, Advokatsamfundet och andra aktörer om fängelsestraff för ungdomar uppstår svåra principiella frågor. Ska ungdomar på 17, 18 eller 19 år sitta i fängelse i tio år? Vilken typ av människa får vi ut efter tio år i fängelse?

Jag har varit på ett antal terrorismkonferenser där det har talats om ungdomar som radikaliseras och riskerar att bli terrorister. Vissa länder, inte Sverige, sätter tioåringar i fängelse. Vilken framtid kommer dessa tioåringar att ha? Ja, enligt de studier som finns kommer de inte att bli mindre radikaliserade utan snarare tvärtom. De kommer ut, får stjärnstatus och blir ännu mer radikaliserade och farliga för samhället. Detta måste vi undvika. (Applåder)

Anf. 5 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Fru talman! Roger Haddad berörde straffrabatten, som jag tog upp i mitt anförande.

I valrörelsen 2014 uttalade Folkpartiet sitt stöd för att ta bort straffrabatten för 18–21-åringar. Man visade också stöd för liknande åtgärder som föreslogs i den straffpåföljdsutredning som kom 2012.

I valrörelsen sa ni att det var ett konkret problem och ett fel som skulle åtgärdas om ni fick makten. Men väl i riksdagen säger ni att det är lite problematiskt att genomföra detta eftersom unga kan bli mer kriminella av att hamna i fängelse.

Gör man så har man inte varit riktigt ärlig inför väljarna i sin politik.

Därför måste jag fråga Roger Haddad: Har ni ändrat politisk uppfattning när det gäller straffrabatterna? Om ni inte har gjort det, varför stöder ni inte förslaget från Sverigedemokraterna när det ligger skarpt i riksdagen?

Anf. 6 ROGER HADDAD (L) replik:

Fru talman! Jag har redan besvarat Adam Marttinens fråga i mitt anförande.

Liberalerna har tillsatt en rättspolitisk arbetsgrupp, som jag har förmodningen att leda. Vi har ett år till på oss att arbeta, och en av de frågor vi tar upp är straffrabatter och mängdrabatter. Det är två olika aspekter på hur många domar man kan få som påföljd, hur mycket vi kan samla på en person och vad vi kan ta bort. Vi ska också diskutera det som var med i Påföljdsutredningens betänkande från 2012.

Ja, vi har öppnat för att skärpa systemet och göra det lite mer restriktivt.

Adam Marttinen tar inte upp frågan om ungdomar generellt utan lyfter fram 18–21-åringar. En stor utmaning som Sverigedemokraterna över huvud taget inte tar upp är de som är under 18 år, det vill säga 14, 15, 16 eller 17 år. Ska vi döma dem? Ska de ha ungdomstjänst? Vad innehåller ungdomstjänst? Ska det vara något på papper? Ska det vara ett besök hos socialnämnden?

Det dyker upp massor med frågor. Det är inte svart och vitt som sverigedemokraten Adam Marttinen försöker att få det att låta som. Därför behöver vi, i alla fall i mitt parti, titta på detta ordentligt.

Anf. 7 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Fru talman! Det kan hända att många av de saker som Roger Haddad tog upp är frågor för just Liberalerna att diskutera. Vi har redan svar på dem, och vi har lagt fram konkreta förslag när det gäller sänkt straffmyndighetsålder, tidigare insatser för unga lagöverträdare och tydligare konsekvenser. Detta finns att läsa i vår straffskärpningsmotion.

Det vi diskuterar konkret här och nu är att Folkpartiet, som har bytt namn till Liberalerna, också har bytt politik. Åtminstone är det så i praktiken eftersom man 2012 stödde sig på en påföljdsutredning och sa att det var bra och att man skulle genomföra det efter valet 2014. Nu har det gått fram till 2016, och nu säger man att vi ska sitta ned och titta på och utreda detta i ytterligare ett år innan vi kanske har en klar linje i frågan.

När man säger i en valrörelse att man har en klar linje och att man ska genomföra den låter det lite krystat när man sedan, två tre år senare, säger att vi ska fortsätta att titta på frågan. Jag är inte helt tillfreds med den krokiga linje som Liberalerna har slagit in på. Jag hade hellre önskat att vi hade gjort lite mer verkstad i stället för att utreda hela tiden.

Anf. 8 ROGER HADDAD (L) replik:

Fru talman! Jag företräder Liberalerna, och du, Adam Marttinen, är invald för Sverigedemokraterna. Det är positivt att du är så intresserad av vårt parti och våra interna processer. Du är välkommen att titta på vårt kommande landsmöte, för då kommer denna fråga upp.

Men det är korrekt att vi har drivit frågan. Vi drev den inför valet. Vi har också tidigare drivit denna linje genom min företrädare, och den har utretts.

Sedan har allianspartierna ändrat åsikt till att vara positiva till straffrabatter. Några kanske vill ta bort straffrabatten i vissa ålderskategorier. Vi tycker olika i dessa frågor. Det fanns inget färdigt förslag som vi var överens om, och därför blev det ingenting i valet 2014.

Men nu skriver vi 2016. Som jag sa i anförandet tycker vi att straffrabatterna är alltför generösa i vissa kategorier, men vi har inga skarpa yrkanden. Det beror på att vi tittar på hela åldersspektrumet. Vi har särskilda utmaningar när det gäller unga lagöverträdare, som vi diskuterar just nu, och då ska vi titta på den frågan i samma paket.

Anf. 9 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! När vi debatterar unga lagöverträdare är det viktigt att betona att vi även fortsättningsvis måste prioritera tidiga och tydliga insatser med fokus på varje enskild ung person.

Enligt Brottsförebyggande rådet minskar ungas brottslighet, och färre tycker att det är okej att begå brott. Ett skäl är att det har blivit svårare att begå brott. Exempelvis är det svårare att stjäla bilar, och det finns kameraövervakning i butiker. Men det handlar också om en attitydförändring.

I Brottsförebyggande rådets rapport står det att de som inte begår brott uppges ha bättre kontakt med sina föräldrar. En politik som stärker familjen och möjliggör för föräldrar att spendera tid med sina barn är därför i sig brottsförebyggande.

Åtgärder krävs vidare för att öka ungdomars förtroende för polisen och samhället i stort. Detta kan göras, föreslår Kristdemokraterna, genom att man har en särskild polis som är knuten till varje skola och att det finns fler områdespoliser.

Polisen har en avgörande roll i det brottsförebyggande arbetet genom kontinuerlig närvaro, kontaktskapande arbete och samverkan med kommun och civilsamhälle. Detta är viktigt för att exempelvis förebygga oro och otrygghet och ta itu med problem som gängkriminalitet.

Mina allianskollegor har tidigare i debatten gått igenom flera insatser och förslag som vi är överens om. Jag ska inte upprepa allt här, fru talman, men en alliansgemensam satsning som Kristdemokraterna har drivit och som vi står bakom i betänkandet är sociala insatsgrupper.

Vi anser att antalet sociala insatsgrupper bör bli fler och vill att dessa i högre grad ska användas för att komma till rätta med ungdomar under 15 år som begår kriminella gärningar. Vi anser att det är viktigt att samtliga relevanta aktörer deltar i arbetet kring ungdomar med kriminell problematik. Vi ser också positivt på att ideella organisationer och grupper involveras i de sociala insatsgrupperna i större utsträckning än vad som sker i dag.

Fru talman! Av grova brott som begåtts av barn under 15 år har drygt en fjärdedel inte blivit utredda, trots en lagändring med den tydliga avsikten att alla grova brott ska utredas, vilket Ellen Juntti föredrog i sitt anförande.

Kristdemokraterna stöder att det behöver ses över vilka ytterligare åtgärder som krävs för att fler brott begångna av personer under 15 år ska utredas. Detta är viktigt inte minst ur ett brottsofferperspektiv. Vi yrkar därför bifall till reservation 8.

Det finns ett behov av att grundligt reformera och stärka kvaliteten på den slutna ungdomsvården i Sverige. Enligt kriminologiska institutionen

vid Stockholms universitet är slutna ungdomsvård den minst effektiva påföljden med hänsyn till återfall.

Statens institutionsstyrelse, Sis, har utvärderat hur många som återfaller i brott som leder till fällande dom. Av dömda till slutna ungdomsvård fick 68 procent en ny dom inom tre år, vilket kan jämföras med fängelse-dömda, där 60 procent fått en ny dom efter samma tidsperiod.

År 2011 införde regeringen ett antal åtgärder som ska förbättra verkställigheten och öka möjligheterna till successiv utslussning under kontrollerade former. En verkställighetsplan ska upprättas för den dömda. Krav infördes också på ett starkare samarbete mellan Sis och socialtjänsten. För att förbättra utslussningen ökade alliansregeringen anslaget till Sis för att kunna ta ett större ansvar.

Vi anser att det finns behov av uppföljning av dessa åtgärder och en grundlig reformering för att stärka kvaliteten på den slutna ungdomsvården.

Fru talman! Jag står förstas bakom samtliga motioner som vi har skrivit för Kristdemokraternas räkning och tillsammans med Alliansen, men för tids vinnande yrkar jag som sagt bifall till reservation 8.

(Applåder)

Anf. 10 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Fru talman! Jag fortsätter där jag slutade med Liberalerna, för även Kristdemokraterna uttalade i valrörelsen stöd för att ta bort de straffrabatter som finns för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år. Kristdemokraternas ungdomsförbunds ordförande har skrivit debattartiklar om detta som går att googla upp för den som är intresserad.

Sedan inträffar detta märkliga att det, när man väl har kommit förbi valdagen, är mer intressant att ägna sig åt att utreda förslagen, att vänta och att inte göra någonting. Det tycker jag är lite anmärkningsvärt mot bakgrund av hur tydligt man lokaliserade ett problem i valrörelsen. Det uppstår ett litet trovärdighetsproblem när man inte gör det man har sagt att man ska göra.

Min fråga till Kristdemokraterna blir: När kommer vi att få se skarpa förslag från Kristdemokraterna om att ta bort straffrabatten för unga lagöverträdare, som ni lovade inför valet att ni skulle göra?

Anf. 11 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Jag vet inte vilka valmöten Adam Marttinen var på och lyssnade på kristdemokratiska företrädare i valrörelsen. Däremot har vi, när vi under motionsperioden avgjorde vad vi ska väcka motioner om, i det här fallet valt att inte väcka någon motion som rör straffrabatten.

Vi gjorde en rad straffskärpningar under Alliansens tid i regeringen. Kristdemokraterna har förslag på olika straffskärpningar där vi ser att det behövs. Som Adam Marttinen beskrev i sitt anförande är detta ett område som vi tror behöver ses över. Vi har lyft fram detta från enskilda ledamöters sida, och vårt ungdomsförbund har varit engagerat i det.

När vi valde att skriva motioner har vi också, ungefär med tanke på vad Roger Haddad sa i sitt anförande, velat vänta och göra en utvärdering av de straffskärpningar som vi gjorde i alliansregeringen och se till att vi följer upp hur de straffskärpningar vi har gjort påverkar utfallet i domar.

Vi är nyfikna på att se hur regeringen jobbar vidare med Påföljdsutredningen, som har lagt fram förslag. Därför har Kristdemokraterna ingen motion i betänkandet, och därför har vi heller ingen reservation där.

Prot. 2015/16:78
10 mars

Unga lagöverträdare

Anf. 12 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Fru talman! Effekten av att man tar bort straffrabatten för unga lagöverträdare är att det blir mindre attraktivt att begå allvarliga brott för unga lagöverträdare. En annan effekt är såklart också att de som ändå begår allvarliga brott och är mellan 18 och 21 år får sitta lite längre tid i fängelse. Det blir den konkreta effekten av att man tar bort den enskilda straffrabatten. Och det är just den enskilda straffrabatten som högt uppsatta företrädare för Kristdemokraterna har kritiserat högljutt i valrörelsen, och det är just den konkreta straffrabatten som vi sverigedemokrater föreslår ska tas bort.

Jag ser inget stöd från Kristdemokraterna i den här frågan och inte heller något stöd från de andra allianspartierna. Jag tycker att det är ett litet trovärdighetsproblem att man försöker vara så tydlig i en valrörelse för att sedan efter valet mumla sig fram och säga att man ska se fram emot utredningar och vad *regeringen* gör på området.

Ta ditt eget ansvar! Stå upp för er politik, som ni har lovat väljarna! Genomför det ni har sagt! Det kan ni göra enklast genom att yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation, som konkret föreslår att man tar bort den här straffrabatten för vuxna människor mellan 18 och 21 år.

Anf. 13 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Fru talman! Jag kan lugna Adam Marttinen i den oro han känner. Kristdemokraterna tar ansvar för den politik som vi för. Vi vill givetvis motverka att det ska vara attraktivt att begå brott. Vi tror att det går att göra på olika sätt. I alliansregeringen har vi medverkat till att skärpa straffen på en rad områden. Vi har olika förslag från Kristdemokraternas sida. Vi följer upp dem.

Men när vi skrev motioner under allmänna motionstiden som behandlas i det här betänkandet lade vi inte fram något skarpt förslag, eftersom vi vill göra en utvärdering, som jag redogjorde för i mitt förra svar.

Den som är orolig för att Kristdemokraterna inte skulle ha ett brottsofferperspektiv, för att vi inte vill se till att göra det mindre attraktivt att begå brott och att det finns de påföljder och översyner som krävs för att minska brottsligheten kan jag lugna med att det är något vi kristdemokrater tar på allra största allvar. Men i det här betänkandet har vi ingen motion och heller ingen reservation.

Anf. 14 ARHE HAMEDNACA (S):

Fru talman! Först vill jag yrka bifall till utskottets förslag och avslag på samtliga reservationer.

I dag ska vi debattera unga lagöverträdare, betänkande JuU23. I betänkandet finns 21 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden.

Ungdomskriminalitet berör mig mycket. Jag har jobbat länge med det. Många av er som sitter här i kammaren har genom era gamla yrken, antingen poliser eller lärare, träffat ungdomar och sett hur ungdomslivet ser ut.

Jag hade förmånen att jobba på Fryshuset under Anders Carlbergs ledning från 2001 tills jag kom in i riksdagen. Jag vill inte skryta, men jag vill dela med mig av mina erfarenheter. Ibland är det bra att göra det. Det är mycket viktigt när det gäller ungdomskriminalitet.

Jag startade ett projekt på Fryshuset. Syftet var att motverka hedersrelaterat våld och förtryck, och det var riktat mot unga killar. För att jobba med projektet måste jag hitta killar som ställde upp. Därför gjorde jag uppsökande arbete på fältet på kvällar och nätter. Jag började jobba i förorterna och fokuserade mycket på Botkyrka, Fittja, Norsborg och Hallunda.

Jag har sett hur ungdomarna, framför allt killar, lever ute på kvällarna, deras livssituation. Många av dem var redan kriminella, och några var på väg in i kriminalitet. Jag blev mycket orolig och bekymrad. Då vände jag mig till fritidsledarna och socialsekreterarna för att få hjälp. Hur kan vi jobba? Vet ni vilket svar jag fick? Det var många som varnade mig: Akta dig för de ungdomarna – de kommer att skada dig! Du ska vara rädd om dig! Men det gjorde mig mer uppmuntrad att göra det här jobbet.

Jag måste tyvärr säga att jag har haft ett annat liv. Jag var förut gerillasoldat i Eritrea. Då tänkte jag: Vad kan de här unga killarna göra mot mig? Jag blev mer motiverad att jobba.

Det jag har sett är att de här ungdomarna levde i ingenmansland. De här ungdomarna såg ingen som såg dem, ingen som hade sett dem. Många av ungdomarna var besvikna på samhället.

Jag har lärt mig ganska mycket av de här ungdomarna – jag har inte bara lärt dem. De vill ha tillit. Vi byggde den ömsesidiga tilliten mellan mig och dem på det sätt jag lockade dem till Fryshuset.

Många av de här ungdomarna, som hade varit kriminella och som uppfattades som förlorade barn, har kommit tillbaka. Många av dem har gått i utbildning sex, sju eller åtta månader på Fryshuset. En av dem, den som var yngst, var Leo Razzak. Han är i dag en av de absolut bästa föreläsarna i Sverige. För tre år sedan var han med bland de bästa talarna i Sverige. Nummer 1 var finansministern, och han var nummer 10.

Jag är stolt att se de här ungdomarna lämna kriminaliteten och bli förebilder för många andra, hundratals ungdomar. Jag är stolt att se de här ungdomarna i dag. Många av dem har gjort en bra karriär. En av dem jobbar i bank som rådgivare för privata företag. Han sa till mig: Jag hade tänkt att råna banker, tänk, i dag sitter jag och jobbar i en bank – jag känner mig stolt.

Jag lyfter upp den här frågan därför att den är jätteviktig. Det handlar inte bara om pengar, inte bara om beslut i riksdagen, även om det är viktigt med beslut, eftersom vi måste lagstifta – det är därför riksdagen finns, det är demokratins styrmedel. Men det är också viktigt att det finns pengar. Det måste också finnas människor som bryr sig om, människor som ger sin tid, människor som är riktiga eldsjälar, människor som är goda förebilder och som sitter och lyssnar i stället för att komma med pekpinnar och säger: Ni är kriminella, ni är dåliga. Det är behovet.

Våra debatter fokuserar tyvärr ofta – det är viktigt, måste jag säga – på ungdomskriminalitet. Det är väldigt sällan som vi pratar om vad som gör att ungdomar hamnar i den situationen. Hur ser det till exempel ut hemma? Hur ser familjesituationen ut? Ellen Juntti nämnde till exempel våld mot kvinnor. Jag håller med henne. Men det finns mycket annat.

Det finns familjer som är missbrukare, deprimerade föräldrar, långtids-sjukskrivna föräldrar, långtidsarbetslösa föräldrar, föräldrar som själva känner sig utsatta och inte klarar av sitt eget liv. Det är när det inte fungerar i hemmet som de här ungdomarna vill ha hjälp från samhället. Men här finns det brister i samhället. När det inte finns en fungerande fritidsaktivitet, när det inte finns tillräckligt med fältarbetare, var hamnar ungdomarna då? Jo, i en marknad som är öppen 24 timmar, ett ingenmansland där det finns kriminella, droger och extrema grupper som kan värva de här ungdomarna.

Det brottsförebyggande området är brett. Det gäller inte bara ungdomar. Hur ska vi ta hand om de här ungdomarna? Vi måste för det mesta jobba med vad som finns runt omkring de här ungdomarna, hur situationen kring dem ser ut. Det är viktigt för mig.

Jag känner mig stolt och glad när jag ser på regeringens insatser i skolan. Vi gör enorma insatser i skolan i dag för att till exempel minska skolklasserna och få mindre grupper och också göra särskilda insatser på lågstadiet, så att lärarna får mer tid med eleverna.

Det behövs också särskilda insatser i de skolor med tuffa förutsättningar som har dåliga resultat.

Man måste göra insatser för de ungdomar som saknar gymnasieutbildning. Vi talar i dag om 24–25-åringar. Trots deras ålder saknar många av dem utbildning. Vem ska anställa dessa ungdomar? Vi gör satsningar för att de ska få praktik eller gå tillbaka till skolan för att få riktiga jobb. Jag är glad över att dessa insatser görs.

Det görs också investeringar i komvux, yrkesutbildning, folkhögskolor och universitet. Framför allt är 90-dagarsgarantin en viktig insats.

Jag vill också kommentera de yrkanden som har kommit framför allt från Alliansen. Många av dem är viktiga. Jag ser inte att vi har politiska konflikter. Det handlar om sådant som kan utvecklas. Det är bra metoder som ger verktyg för ungdomar att klara sig hela vägen. Jag tycker att det är bra. Det är sådant som behöver spridas. Men jag tror inte att det behövs tillkännagivanden från riksdagen.

När det gäller sociala insatser tycker till och med Rikspolisstyrelsen att de är bra och ger resultat. Man jobbar med dem. Denna verksamhet finns kvar, och jag hoppas att den utvecklas.

Socialstyrelsen gör också en utvärdering som ska redovisas nästa år.

Det finns även andra yrkanden om det förebyggande arbetet när det gäller narkotikabrottsligheten. Regeringen har tagit initiativ som det jobbas med sedan förra året. Det är ett bra arbete. Jag anser inte att vi har stora konflikter på dessa områden.

När det gäller påföljder pågår det en utredning som inte får föregripas.

Avslutningsvis vill jag säga att det är viktigt att vi bekämpar de växande klyftorna och utanförskapet i samhället och satsar på skolan och på bra fritidsverksamhet, så att barn och ungdomar ska klara sig hela vägen och inte hamna i kriminalitet.

(Applåder)

Anf. 15 ELLEN JUNTTI (M) replik:

Fru talman! Först vill jag säga att det som Arhe Hamednaca berättar om sitt arbete på Fryshuset tycker jag inte är skryt. Jag tycker att det låter mycket bra, och jag tror att han har all anledning att vara nöjd med det.

Jag håller med om att det förebyggande arbetet är oerhört viktigt. Det bästa är om ungdomar aldrig börjar med kriminalitet över huvud taget. Det vore fantastiskt om det fungerade. Jag tycker att vi måste satsa mycket på det.

Arhe Hamednaca tog också upp varför ungdomar begår brott. Det nämnde jag också i mitt anförande. Jag har utrett mycket våld i hemmen. Jag ser och har sett hur oerhört illa dessa barn far. När de barn och ungdomar som har vuxit upp i dessa hem och under tio femton år har sett hur mamma blir misshandlad – ibland är det pappa, men oftast är det mamma – kommer ut på stan är de som krutdurkar. Arhe Hamednaca känner säkert till att de är så frustrerade och känner sig övergivna på alla sätt och vis. Därför är detta arbete jätteviktigt.

År 2010 gjordes en lagändring om att alla grova brott som begås av barn under 15 år ska utredas. Även de lite lindrigare brotten ska utredas, eftersom det är ett sätt att i alla fall försöka stoppa den kriminella banan innan det har gått för långt. Utskottets svar är att man utgår från att regeringen följer frågan och vidtar åtgärder om det behövs. Jag anser att det behövs i och med att 25 procent inte utreds.

Min fråga är: Vad tänker regeringen göra åt det?

Anf. 16 ARHE HAMEDNACA (S) replik:

Fru talman! Jag tackar Ellen Juntti för frågan men framför allt för hennes inlägg. Jag tror att vi har liknande erfarenheter från våra yrken.

Beträffande frågan om att det är viktigt att alla grova brott utreds ser vi att det finns brister när det gäller detta, vilket är bekymmersamt. Men regeringen följer frågan och jobbar med den, så att det ska bli bättre. Om ytterligare saker behöver göras kan regeringen göra det. Men jag litar på att regeringen följer frågan och jobbar med den. Men det är viktigt att alla brott utreds.

Anf. 17 ELLEN JUNTTI (M) replik:

Fru talman! Jag vill ställa frågor om den straffrabatt som många har tagit upp här. Det hänger ihop med, som jag sa i mitt anförande, att myndighetsåldern tidigare var 21 år. Men den sänktes till 18 år för över 40 år sedan. Därför anser vi att det är på tiden att man tar bort denna straffrabatt. Många är nämligen redan vid 18 års ålder mer eller mindre yrkeskriminella, och då är det inte rimligt att de får 50 procents rabatt på straffet.

Regeringspartierna har svarat att det pågår arbete och att avsikten är att det ska komma förslag. Jag undrar när det kommer förslag. För ett tag sedan ställde jag en skriftlig fråga till Morgan Johansson om helgavskiljning med fotboja, som riksdagen gjorde ett tillkännagivande om för över ett år sedan. Jag fick då svaret att regeringen jobbar med detta. Men det sas ingenting om när dessa förslag kommer att presenteras.

Min fråga är: När kommer förslagen? Det får inte ta hur lång tid som helst.

Anf. 18 ARHE HAMEDNACA (S) replik:

Fru talman! Jag tackar för frågan. Precis som utskottet har svarat jobbar regeringen med denna fråga. Så fort detta arbete är klart kommer förslag att presenteras. Detta är en prioriterad fråga. Jag kan i dag inte säga om det

ska komma nästa månad eller månaden efter. Men så fort Regeringskansliet är klart med detta kommer förslaget. Regeringen säger själv att det är en prioriterad fråga som man jobbar med.

Prot. 2015/16:78
10 mars

Unga lagöverträdare

Anf. 19 ROGER HADDAD (L) replik:

Herr ålderspresident! Arhe Hamednaca höll ett mycket fint inlägg utifrån sin kompetens och erfarenhet. Jag delar helt uppfattningen att det behövs insatser i fråga om utbildning, arbetsmarknadspolitiska åtgärder, vuxenutbildning med mera. Men det är inte fokus för denna debatt. Denna debatt handlar om unga lagöverträdare. När ungdomar under 18 år begår brott, hur ska samhället då hantera detta? Ska de sitta i fängelse, ska de få ungdomstjänst, ska vi koppla in socialnämnden eller vad ska vi göra med dem?

På grund av det faktum att alla brott som begås av personer under 15 år inte utreds, trots lagskärpningen som Alliansen genomförde 2010, riktade vi en tydlig fråga till regeringspartierna. Ni hänvisar till kommande eller aviserade åtgärder. Vilka är dessa åtgärder? Nämn åtminstone en åtgärd. Jag fick tyvärr inte detta svar i Arhe Hamednacas anförande.

Herr ålderspresident! Arhe Hamednaca nämnde också frågan om utsatta områden. Det var därför som jag begärde ordet. Vi från Liberalerna har just ställt följande fråga till inrikesministern: Hur ska polisen kunna prioritera de utsatta och särskilt utsatta områdena, där 6 av 14 särskilt utsatta områden finns i Göteborgs kommun?

I dessa polisregioner säger de, oavsett vem man talar med eller besöker, att de inte får några nya resurser. Det är polisen som ska trollda fram resurser, och det är polisen som ska se till att öka det brottsförebyggande arbetet.

Eftersom Arhe Hamednaca delar uppfattningen om behovet av detta vill jag fråga vilka besked han har till dessa polisregioner.

Dessutom kan jag meddela att inrikesministern har kommenterat bara de 14 särskilt utsatta områden. De övriga utsatta områdena – det är över 30 – har han över huvud taget inte bemödat sig om att kommentera. Men nu har Arhe Hamednaca chansen att svara på detta.

Anf. 20 ARHE HAMEDNACA (S) replik:

Herr ålderspresident! Jag är inte inrikesminister, men jag litar på och tror på inrikesministerns svar.

När det gäller brottsförebyggande arbete, Roger, talade jag om skola och arbetsmarknadsåtgärder, men du säger att det inte är i fokus. För mig är det riktiga brottsförebyggande arbetet faktiskt satsningar på skolan. Vi ska inte tala om vad som sker när unga har hamnat i kriminalitet; de ska inte hamna där!

Vi ska satsa på skolan. Vi ska satsa på arbetsmarknadsåtgärder. De är viktiga och riktiga i det förebyggande arbetet. Vi kan inte säga att vi inte ska prata om skolan när det gäller unga lagöverträdare. Vi ska inte säga att vi inte ska prata om ungdomar när det gäller arbetsmarknadssituationen. Det är brottsförebyggande arbete. Det är det som behövs. Jag är övertygad om att det är där det behövs riktiga satsningar.

När det gäller att utreda de här brotten svarade jag precis att de grova brotten måste utredas. Det har jag sagt.

Regeringen följer också frågorna. Om du ber mig nämna åtgärder kan jag inte nämna några. Men regeringen följer arbetet med stort intresse.

I fråga om polisen är meningen med den nya polisorganisationen att man ska komma så nära samhället som möjligt. Men nu ser vi också att poliserna, i och med de nya områdespoliserna, kommer närmare de här områdena. 200 poliser ska nu placeras i Rinkeby. Vi måste ge den nya organisationen en chans.

Anf. 21 ROGER HADDAD (L) replik:

Herr ålderspresident! Senast jag debatterade med inrikesministern tog han upp de 200 poliserna. Men den satsningen kommer till stånd tack vare Alliansen, främst Moderaterna och Liberalerna, som har drivit frågan i stadsdelsnämnden under flera år. Men det fick jag reda på först efter min debatt med inrikesministern. Det är inte regeringens förtjänst.

Låt oss återgå till den här debatten. Jag debatterade gymnasiet, avhopp och ungdomsarbetslöshet i går. Men det var i en gymnasiedebatt. Nu har vi en debatt i justitieutskottet om unga lagövertredare. Det är det vi diskuterar. Ska vi utreda eller inte? Ska det vara en påföljd för dem som är under 18 eller inte? Hur ska vi hantera dem som är under 15? Det är det som är i fokus i den här debatten.

Arhe Hamednaca säger att vi måste utreda mer och att regeringen visar intresse. Men det är det som vi i Alliansen vill ha ett tillkännagivande till regeringen om. Vi tycker nämligen inte att det fungerar tillräckligt bra. Därav vill vi skicka den signalen till regeringen. Men det säger ni nej till, Arhe Hamednaca. Varför säger ni nej till det?

När det gäller frågan om polisens resurser hör den möjligen hemma i en annan debatt. Men ni använder områdesorganisationen och fler synliga poliser i er argumentation i betänkandet för att föreslå avslag på våra yrkanden. Ni säger att det blir fler kommunpoliser och att det blir fler områdespoliser. Men reformen är inte fullt genomförd.

Särskilt utsatta områden är en grogrund för speciellt radikalisering och kriminalitet. De är miljöer där särskilt unga rekryteras – i Örebro, i Göteborg, i Malmö. De måste också få bättre polisiär närvaro och ökade polisiära resurser för det brottsförebyggande arbetet. Liberalernas budskap är att det saknas. Även här säger ni nej.

Anf. 22 ARHE HAMEDNACA (S) replik:

Herr ålderspresident! I fråga om polisens roll i dessa utsatta områden måste vi ge polisen och den nya omorganisationen en chans. Vi ser redan hur de jobbar. Vi har besökt olika regioner och har hört dem berätta hur de jobbar. De redovisar också sina kontakter.

Det handlar dock inte bara om polisen. Polisen gör fortfarande ett bra jobb. Men vid sidan av polisen behövs det civila samhället, myndigheterna som finns där, och kommuner. Det är inte bara polisen som ska förebygga brott. Jag tycker att polisen också behöver det goda samhället runt sig. Vi ska inte bara fokusera på hur många poliser som ska stationeras i dessa områden. Polisen gör ett bra jobb. Man satsar och kommer att synas mer.

Vi ser vad som händer områdena nu, i Rinkeby som jag nämnde – jag vet inte om det har kommit till tack vare stadsdelsnämnden eller inte. Det är en ny organisation. Polisen omorganiserar. Det är på det sättet man satsar i de områdena.

Herr ålderspresident! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag i frågan.

Det har lagts fram en hel del motioner i ämnet. Jag kan hålla med om att det är många kloka förslag. Många förslag är intressanta att ta vidare. Samtidigt svaras det tydligt i betänkandet att det här ju är på gång. Att säga samma sak gång på gång gör inte saken bättre. Regeringen lyssnar nämligen på riksdagens förslag och arbetar med det. Det är lite grann att slå in öppna dörrar.

Jag kan inte låta bli att, liksom föregående talare, Arhe, påpeka att jag känner igen detta tema och ärende. Jag och min fru drev under 15 år ett behandlingshem för kvinnor i kris. Där tog vi emot kvinnor från miljöer som beskrivs här: kriminella miljöer, missbruksmiljöer och så vidare. Jag vet hur viktigt det här är.

Mycket hamnar dock i gränslandet. Där bör vi från riksdagens sida vara lite ödmjuka. Det är till stor del kommunala frågor och om samarbetet mellan riksdag, statliga myndigheter – till exempel Sis, Kriminalvården, polisen – och de kommunala verksamheterna.

Det som är svårt nu är att lyfta detta, nu när kommunerna börjar återhämta sig och få igång arbetet på sociala områden igen. Flera talare har varit inne på polisorganisationen till exempel. Justitieutskottet har varit på tre besök ute i regionerna hittills. Jag har varit närvarande vid alla tre.

Jag vill särskilt lyfta fram det senaste besöket, i Borås förra fredagen. Vi fick en dragning av områdespoliserna i Hässleholmen och Hulta. Jag blev otroligt imponerad av deras arbete och det de beskrev i fråga om att ta kontakt och vara närvarande i området och att arbeta förebyggande. Jag upplever att mycket av det är vad till exempel flera av Alliansens motioner syftar till.

Jag kommer, som jag har påpekat vid ett flertal tillfällen i talarstolen på sista tiden, från Södertälje. Där har vi också utsatta områden. Jag vet hur svårt det är att komma vidare, att förankra arbetet på ett sådant sätt att vi når de ungdomar som riskerar att komma i kläm med lagen. Det är viktigt att de får tydliga besked. Det är helt rätt. Och det gör vi.

Jag är imponerad av hur omorganisationen av polisen slår igenom och långsamt hittar sin form. I till exempel Borås visar det sig att det här är på rätt väg. Det kommer säkert att finnas saker som kan bli bättre och så vidare. Men här visar vi att det händer saker i utsatta områden. Det blir bättre. Det blir inte bara sämre. Det redovisas också i utskottets svar på de olika motionerna.

Sedan kan jag inte låta bli att lyfta fram att jag blev väldigt glad när jag lyssnade på Roger Haddad nyss. Han förklarade problematiken med vad som händer när man alltför vårdslöst handskas med unga lagöverträdare åldersgränser, fängelsevistelser och så vidare.

Här ska vi lyssna noggrant på forskningen och se efter var balanspunkten ligger mellan skärpta straff, tydlighet och effekt. Det handlar om att antalet unga lagöverträdare ska minska. Precis som Ahre var inne på vill vi rädda ungdomar från kriminalitet. Vi vill skapa ett säkrare samhälle.

Det handlar också om att man måste tro på dessa människor. Därför yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 24 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Herr ålderspresident! Vi hade diskussionen om straffrabatt för unga brottslingar i förra replikskiftet. Mats Pertoft nämnde att man måste göra en noggrann avvägning. Nu är det bara Sverigedemokraterna som har yrkat på att straffrabatten ska tas bort. Moderaterna har en reservation, men de har valt att inte yrka bifall till den reservationen. Det blir alltså bara Sverigedemokraterna som i kammaren i år vill att straffrabatten för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år ska tas bort.

Man ska utreda effekterna av straffet och man måste vara noggrann med att se vilka konsekvenser det blir. Jag skulle bara vilja höra hur Miljöpartiet resonerar i de fall där människor som av samhället betraktas som vuxna begår allvarliga brott. Vad är vitsen med att ge dem reducerat straff på upp till 50 procent? Det skulle jag vilja ha en förklaring till.

Anf. 25 MATS PERTOFT (MP) replik:

Herr ålderspresident! Vitsen är inte systemet, utan vitsen är att vi från Miljöpartiet har respekt för att Sveriges domstolar gör rätt bedömning utifrån de lagar som vi har beslutat om här i Sveriges riksdag.

Vi för ingen diskussion i Miljöpartiet om att sänka den åldersgränsen. Framför allt funderar vi snarare över hur man förebygger att det blir fler brottslingar, över att ungdomar inte ska välja den brottsliga vägen, över hur man ska bygga upp ett fungerande liv för dem som behöver detta. Det är ju inte så att någon föds till brottsling.

Anf. 26 ADAM MARTTINEN (SD) replik:

Herr ålderspresident! Det är aldrig bra att människor begår brott, det måste vara utgångspunkten. Om man ska gradera det måste det vara sämre att yngre människor begår allvarliga brott, eftersom det riskerar att förstöra deras liv på väldigt lång sikt. Många av dem som begår allvarliga brott får mindre hämningar för att begå ytterligare brott. Det är ju därför som så många av de ungdomar som har begått allvarliga brott återfaller i brott.

Det måste vara sämre för unga människor att begå allvarliga brott. Vi vet att det finns en organiserad brottslighet som utnyttjar unga människor därför att det finns en straffrabatt på upp till 50 procent. Det finns organiserad kriminalitet som utnyttjar det faktum att unga människor kan begå samma brott som vuxna, men de får ett reducerat straff. Därmed blir de motiverade till att begå dessa allvarliga brott.

Vi vet att det är så, och jag har inte hört några andra förklaringar till att det skulle vara positivt att vuxna människor ska få reducerat straff. Då förstår jag ingenting, så jag måste återigen ställa frågan: Vad är vitsen med att vuxna människor ska få ett reducerat straff på upp till 50 procent när de begår allvarliga brott? Jag förstår det fortfarande inte.

Anf. 27 MATS PERTOFT (MP) replik:

Herr ålderspresident! Min bedömning utgår också ifrån min kunskap om forskning och hur vi kan hjälpa och stödja dessa ungdomar så att de kommer tillbaka till den rätta vägen, till ett icke-kriminellt liv.

Det är ju inte helt okänt att fängelsestraff inte har någon positiv inverkan på ungdomar. Men det betyder absolut inte att de inte ska få något straff, det är inte det jag säger – så att jag inte blir missförstådd.

Men det finns en stark problematik kring långa fängelsestraff och ungdomar och vad det innebär för deras liv att kastas ännu längre in i kriminella kretsar. Det är det som är den stora svårigheten. Straff i sig hjälper inte.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 16 mars.)

Prot. 2015/16:78
10 mars

Unga lagöverträdare

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.15 på förslag av ålderspresidenten att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då statsministerns frågestund skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

§ 8 Statsministerns frågestund

*Statsministerns
frågestund*

Anf. 28 TREDJE VICE TALMANNEN:
Jag hälsar statsministern välkommen.

Mer matematikundervisning i skolan

Anf. 29 ANNA KINBERG BATRA (M):

Fru talman! I går talade statsministern i Europaparlamentet, bland annat om vikten av att vi i Europa konkurrerar med kunskap.

I samma stund behandlades i denna kammare vårt förslag till att Sveriges elever ska få mer matte i skolan. Det motsatte sig Stefan Löfvens parti och regeringsunderlaget.

Min fråga är: Varför var det viktigt att neka eleverna mer matte i skolan?

Anf. 30 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Det stämmer ju inte. Vi föreslår att vi ska utöka matematiklektionerna i skolan i årskurs 4–6, så det är inte korrekt.

Däremot har den här regeringen till skillnad från den förra bestämt sig för att investera i skolan på riktigt. Vi gör en rejäl satsning på att se till att eleverna får mer tid med sina lärare och att lärarlönerna kan höjas så att läraryrket blir mer attraktivt. Vi anslår mer pengar till en mer jämlik skola. Vi gör en rejäl satsning på skolan.

I Moderaternas budget, däremot, blir det nedskärningar på skolan med ganska mycket pengar. Nedskärningar på skolan innebär mindre tid mellan lärare och elever och mindre resurser. Det blir ingen bättre skola.

Vi har valt att investera i skolan. Vi kommer att hålla i det, och jag önskar att även Moderaterna ville komma med på den kursen.

Anf. 31 ANNA KINBERG BATRA (M):

Fru talman! Att det är melodifestival på lördag gör ju inte att det passar bättre med en tonartshöjning. En sådan ger inte eleverna mer matte i skolan. Det är det detta faktiskt handlar om, Stefan Löfven.

Vi röstade i går i den här kammaren om grundskolefrågor. Då behandlades vårt förslag om att stärka matten i högstadiet och ge Sveriges elever mer. Det motsatte sig ditt parti och dina regeringskollegor.

Min fråga är återigen: Varför är det viktigt för statsministern att neka Sveriges elever mer matte i skolan, när vi behöver konkurrera med kunskap?

Anf. 32 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Melodifestival eller inte – man får ändå hålla sig till sanningen. Vi föreslår en ökning av matematiklektionerna i den svenska skolan. Dessutom vill vi öka resurserna rejält.

Moderaterna pratar rejält om skolan. Ni pratar. Men det räcker inte. Man måste lägga dit resurser om det ska bli skillnad, och det är det vi gör. Det är en rejäl skillnad.

Ni tänker fortsätta sänka skatterna; det är er högsta dröm. Vi tycker att vi ska investera mer i våra barn, och våra barn behöver en betydligt bättre skola.

Jag får påminna Anna Kinberg Batra om att det var under er regeringsperiod som inte minst skolresultaten sjönk rejält. Jag är glad om även ni vill prioritera skolan, men låt oss återkomma till det när vi ska presentera budgetar och då se hur mycket resurser Moderaterna är beredda att lägga på skolan – för en gångs skull.

Jobb för nyanlända

Anf. 33 ANDERS W JONSSON (C):

Fru talman! Ni har hört de här orden förut, men det gör dem inte mindre sanna: Det är jobb som är nyckeln till integration.

I Centerpartiet tar vi detta på största allvar. Vi sitter inte och rullar tumarna och väntar på att det här ska lösa sig självt. I stället har vi lagt fram ett stort antal förslag på hur jobben kan bli fler, inte minst genom att man satsar på att företagen ska kunna växa och gör det lättare att anställa.

Men vi har också uppmanat arbetsmarknadens parter att ta sitt ansvar genom att sluta avtal om att anställa nyanlända som kanske saknar språkfärdigheter och har bristfällig utbildning till lägre ingångslöner. Vi har också sagt att om arbetsmarknadens parter är beredda att göra detta tänker vi politiskt driva att man bör matcha det med sänkt inkomstskatt eller sänkta arbetsgivaravgifter.

Fru talman! Kritiken från statsministern mot Centerpartiets förslag om jobb för de nyanlända har inte direkt låtit vänta på sig. Det är något märkligt, särskilt som den enda i Sverige som har varit med om att sänka mäniskors löner är just statsminister Löfven. Under sin tid som IF Metalls ordförande gjorde han ju en överenskommelse där man sänkte lönen för

de flesta av Metalls medlemmar. Det var en överenskommelse som faktiskt innebar att det blev mindre pengar i plånboken för den anställde.

Min fråga till statsministern blir därför: Varför är det viktigare för statsministern att värna en IF Metall:ares jobb än att skapa möjligheter för nyanlända att komma in på den svenska arbetsmarknaden?

Prot. 2015/16:78
10 mars

Statsministerns
frågestund

Anf. 34 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Det var en mycket underlig frågeställning. "Varför är det viktigare att värna en IF Metall:ares jobb?" Är det Centerpartiets dröm att inte värna de jobb som finns? Är det det ni är ute efter?

Jag tänker värna de jobb som finns, ja. Jag tänker också se till att människor som kommer hit får jobb.

Det finns en viktig principiell skillnad här, och det är att jag står för den svenska modellen fullt ut. Den innebär att det är parterna som sätter lönen på arbetsmarknaden. De förhandlar. Det är de som hittar balansen.

Nu säger Centerpartiet: Ja, vi tycker nog att parterna ska göra det. Det är bra med den svenska modellen. Men gör inte parterna som vi vill, då tänker vi lagstifta.

Då har man knäckt den svenska modellen, och det är Sverige inte be-
tjänat av. Sverige har en lång framgångsrik historia och kommer att ha en
lång framgångsrik framtid med den svenska modellen. Då ska man inte
knäcka den.

Det IF Metall gjorde – Anders W Jonsson får nog läsa på lite till – var
inte att sänka lönen för de flesta IF Metall:are. Vi slöt mellan parterna ett
centralt avtal som gjorde det möjligt att gå ned i arbetstid om parterna på
företagsnivå var överens om det. Det är själva poängen. Då visar det sig
att parterna tar det ansvar som parterna ska ta. Men då gör parterna det för
att parterna kan hantera detta.

Jag säger bara, med all respekt för Anders W Jonsson: Ni duger inte
till att sköta lönebildning på svensk arbetsmarknad. Ni ska inte göra det.
Det ska parterna göra. Det står jag upp för, och det är det som är den
svenska modellen.

(Applåder)

Anf. 35 ANDERS W JONSSON (C):

Fru talman! Jag vill påminna statsministern om att grunden för den
svenska modellen är att människor kommer i jobb.

Vi har i dag en enorm utmaning. Det är 300 000 människor här i landet
som saknar utbildning eller har bristfällig utbildning och dessutom inte
kan det svenska språket.

I det läget har Centerpartiet föreslagit att arbetsmarknadens parter, till-
sammans med oss politiker, måste vara beredda att ta ansvaret för det här
genom att acceptera lägre ingångslöner för människor med bristfälliga
kunskaper i svenska språket som dessutom har bristande utbildning.

Det förvånande är de bröstoner som statsministern tar till i detta läge,
när man från Metalls sida under krisen faktiskt var beredd att använda just
precis det här instrumentet. Då var det rätt, enligt statsministern, men det
är inte rätt när det handlar om att lösa den enormt stora utmaning som vi i
dag står inför i Sverige, nämligen hur de här 300 000 nyanlända med brist-
fällig utbildning och dessutom svaga kunskaper i svenska språket ska
kunna komma in på arbetsmarknaden.

Anf. 36 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Jag får först påminna om att det just nu är så att sysselsättningen går upp och arbetslösheten ned. Arbetslösheten går ned för de långtidsarbetslösa, för ungdomarna och för dem som har kommit från andra länder. Framför allt, och det är glädjande att se, går sysselsättningen upp för invandrade kvinnor. Det är bra.

Det kommer att återstå en hel del att göra på det området. Jag är helt övertygad om det. Men det är just detta som är poängen med arbetsmarknadsmodellen. Det är parterna som gör upp.

Om Centerpartiet vill uppmana parterna att göra upp, fine, men om ni hotar med lagstiftning när parterna inte gör som ni vill har ni inte förstått den svenska modellen. Då riskerar ni den.

Inga parter vill att lönerna ska sättas i Sveriges riksdag. Bevara vårt land ifrån detta!

(Applåder)

Direktavvisning av flyktingar från Europa till Turkiet

Anf. 37 JONAS SJÖSTEDT (V):

Fru talman! Häromdagen träffade statsminister Stefan Löfven och andra ledare för olika EU-länder Turkiets premiärminister. Förhandlingen gällde att hitta ett system där flyktingar ska direktavvisas från EU till Turkiet. Det är ett bekymmersamt upplägg av många skäl. Turkiet är inte ett säkert land för människor på flykt. Turkiet har upprepade gånger skickat tillbaka flyktingar till Syrien. Turkiet ger inte flyktingstatus åt personer på flykt som är icke-européer.

Det har funnits lite olika tolkningar av vad uttalandet innebär, och det ska också klargöras innan det tas ett slutligt beslut. Men en av de tydligaste skrivningar som finns i uttalandet innebär att alla nya som kommer ska skickas tillbaka. Det är det som står där: Alla icke-reguljära, som de kallas, ska skickas tillbaka till Turkiet. Det gäller även syrier, till exempel.

Samtidigt har statsministern gjort en delvis annan tolkning och i flera intervjuer sagt att det ska finnas en individuell prövning. Det är detta som asylrätten och konventionerna bygger på. Det är det som FN hävdar. Det är en grundpelare i asylrätten.

FN:s flyktingorgan UNHCR uttrycker stor oro för att avtalet ska innebära att man sätter den individuella prövningen och asylrätten ur spel. Det är också så jag tolkar texten när jag läser den. Där står svart på vitt att alla ska skickas tillbaka.

Nu får vi snart veta hur det blir, när man har mejslat ut detta i en mer legalistisk form. Om det blir som UNHCR befarar och som jag också befarar, att det blir massavvisningar från EU utan individuell prövning, alltså i strid med asylrätten, kommer Sverige då att säga nej och att man inte går med på detta?

Anf. 38 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Jag delar bilden att det finns en hel del bekymmer i Turkiet. Jag tänker på den väpnade konflikten med PKK och vad människor utsätts för i den sydöstra delen av landet. Jag tänker på rollen i Syrienkonflikten, hotet mot demokratin och det som görs mot medierna. Det finns en hel del utmaningar. Det är ingen tvekan om det.

Samtidigt bevittnar vi just nu hur tusentals människor betalar stora pengar till människosmugglare, som tar dem över det vatten som förenar Europa och Turkiet. Bara i år har över 400 människor dött.

Jag tycker att det är viktigt att försöka göra något riktigt för att stoppa detta. I det syftet måste man försöka knäcka den här affärsmodellen. Det har nämligen blivit en affärsmodell för fullkomligt skrupellösa människor som tar människor på dessa rangliga båtar över vattnet. Något måste göras för att stoppa detta. Helst bör vi komma till en ordning där vi under ordnade former kan ta emot flyktingar från Turkiet. Det är den växlingen som jag vill åstadkomma.

Sverige – det var ju faktiskt jag själv som var med under förhandlingen – drev precis den skrivning som är viktig i detta dokument, nämligen att det arbete som ska göras enligt det mandat som Tusk fick ska ske med respekt för internationella lagar och EU:s regelverk. Detta ska vägleda jobbet, och det är utifrån detta som det sedan ska mätas.

Anf. 39 JONAS SJÖSTEDT (V):

Fru talman! Jag tror inte att flyktingsmugglingen blir mindre farlig om man massavvisar människor. Jag tror att den blir farligare. Jag tycker inte att det argumentet bär.

Sedan innehåller dokumentet skrivningar som är sinsemellan motstridiga. Det finns skrivningar som står upp för internationell rätt, men sedan finns den kristallklara skrivningen om att alla ska avvisas direkt, det vill säga utan prövning. Det strider mot internationell rätt.

Problemet är att det är mycket få länder, kanske bara Sverige och något land till, som i det här läget står upp för asylrätten. Det är nu Sverige måste säga ifrån om att vi inte godtar massavvisningar utan prövning och att vi inte godtar att asylrätten faktiskt sätts ur spel av Europeiska unionen. Det är de orden jag skulle vilja höra från min statsminister här i dag, för de orden behövs i Europa i dag.

Anf. 40 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Det finns en anledning till att jag drev denna skrivning i dokumentet. Det står där lika klart som i de andra skrivningarna att den här konkretiseringen och utformningen av dessa regler ska göras med respekt för internationella regler, internationell lag och EU-rätten. Det finns en anledning till det, och det är för att jag tycker det.

Men vi har det här bekymret, och jag hör inga andra förslag på hur vi ska gripa oss an problemet. Det är ett gigantiskt problem att folk utsätts för detta. Vi måste få ett stopp på det, och vi måste kunna växla över till en ordning där detta sker ordnat. Jag vill exempelvis se ett utökat samarbete med UNHCR, så att vi skapar lagliga vägar för människor in i EU utan att de behöver ta den farliga vägen och låta sig luras av skrupellösa människohandlare. Vi måste få ett stopp på detta. Det tycker jag är en lika viktig uppgift som någon annan, och det är jag besatt av.

Splittring av flyktingfamiljer

Anf. 41 ERIK ULLENHAG (L):

Fru talman! Vi har alla varit upptagna av det vi kallar flyktingkrisen. Jag brukar alltid påminna om att flyktingkrisen framför allt är en kris för de människor som tvingas fly undan krig och förföljelse. Den kris vi ser handlar egentligen om ett ledarskap i Europa som inte fungerar, där vi skulle kunna klara av att ge betydligt fler människor skydd.

I den situation vi befann oss i i höstas tog vi i Liberalerna ansvar tillsammans med regeringen och hela Alliansen för att hitta ett antal åtgärder för att några fler skulle söka skydd i andra europeiska länder och några färre just i Sverige. Vi hade haft bra samtal, men efter det ställde sig statsministern och vice statsministern på en presskonferens och tillkännagav, ensidigt och ganska ogenomtänkt, att Sverige nu ska ha den restriktivast möjliga politiken i Europa. Bara en kort tid efter att statsministern stod på Söder i Stockholm och talade om att det inte ska byggas murar i Europa lade han själv fram förslag om att stänga Öresundsbron.

Ganska snart kommer nu dessa förslag att ligga på riksdagens bord. Något av det som vi liberaler tycker är allvarligast är att förslagen innebär att man ska splittra barn och föräldrar. Det förslag som regeringen nu vill ska röstas igenom innebär att om en mamma eller pappa har sökt sig till Sverige och har barnen på flykt så ska barnen inte få komma till Sverige. Jag tror att det är ett ogenomtänkt förslag, statsministern!

Statsministern beskrev för en stund sedan målände något som jag tycker är djupt bekymmersamt, nämligen att människor tvingas i händerna på flyktingsmugglare med skrangliga båtar. Det är ett jätteproblem. Det statsministern däremot föreslår är att man stänger en av de få lagliga vägar in. Min konkreta fråga till statsministern är: Är statsministern övertygad om att det förslag regeringen nu lägger fram inte kommer att leda till att fler barn tvingas ombord på båtar för att möta sina föräldrar i Sverige?

Anf. 42 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Ja, det är bekymmersamt att EU inte orkar agera som man borde. Jag har hävdat många gånger och kommer att fortsätta göra det att om 28 medlemsländer skulle ta sitt ansvar skulle detta ordna sig. Vi skulle klara det. Vi är en kontinent med 508 miljoner invånare. Det är klart att vi klarar en sådan uppgift. Men nu gick inte det.

När jag talar om att mitt Europa inte bygger några murar menar jag precis det. Jag tycker inte att Europa och EU ska bygga murar. EU ska vara tillgängligt för människor som behöver fly för sina liv. Det är precis av det skälet som jag slåss för att Europa ska ha en gemensam politik. Men när det inte görs måste vi göra det vi gör. Därför gör den här regeringen vad som behövs.

Det var inget roligt beslut, men precis som Erik Ullenhag säger har vi diskuterat detta med oppositionen för att hitta en lösning som innebär att vi får regler som är jämbördiga med dem som finns i EU:s andra medlemsländer.

Det är helt nödvändigt att komma till en annan ordning. Vi hade en så dramatisk ökning i höstas att socialtjänsten inte fungerar. Den fungerar inte tillräckligt bra för barn som kommer hit. Den fungerar inte tillräckligt bra för barn som redan finns här.

Jag åkte till Mölndal vid tidpunkten för det tragiska mordet för att prata med kommunledningen och andra. Kommunledningen tillsammans med de fackliga organisationerna, Rädda Barnen med flera beskriver att de inte har greppet. De kände knappt till det här nya hemmet. Då har vi ett problem som vi måste ta i. Av den anledningen har vi de nya reglerna.

Jag menar att det ibland är ganska svåra avvägningar man får göra. Men på sikt är detta det rätta att göra.

Anf. 43 ERIK ULLENHAG (L):

Fru talman! Den tv-tittare eller den som sitter på läktaren som tyckte att det var svar på frågan kan gärna skicka ett mejl till Regeringskansliet och tacka för svaret.

Min fråga var mycket konkret, statsministern. Jag är djupt oroad över en politik som innebär att man splittrar barnfamiljer. Det är människor som har flytt från Syrien, som sitter i Sverige och som har sina barn någonstans på flykt. Jag är djupt oroad över att den politik ni föreslår innebär att de barnen ändå kommer att försöka ta sig till Sverige. Vi har haft en ordning där de barnen lagligt har kunnat komma till Sverige. Det vill ni förändra.

Jag upprepar frågan: Är statsministern helt övertygad om att det här inte kommer att innebära att fler barn som vill ta sig till Sverige tvingas ombord på båtar?

Det är en paradox i sammanhanget att samtidigt som det här görs lägger regeringen fram förslag om att barnkonventionen ska bli svensk lag. Jag tycker att det är bra. Men jag tänker på remissvaren i fråga om det här förslaget, statsministern. Barnombudsmannen skriver att det strider klockrent mot barnkonventionen. Röda Korset berättar att detta är det mest kritiska remissvar de någonsin har lämnat in och säger också att det strider mot barnkonventionen.

Min andra fråga, statsministern, är: Kan du förklara hur det här är förenligt med barnkonventionen?

Anf. 44 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Problemet är att EU icke tar sitt ansvar. Vi hade 35 000 ensamkommande barn. Det är inte bara att ta in ett barn och ställa det någonstans på gatan. Barnet måste tas om hand, ska ha utbildning och ska bo någonstans. Det är klart att vi i en sådan dramatisk situation måste göra någonting annat. Därför ska pressen ligga på dem som inte gör någonting. Det är orimligt att den största kritiken går till det land som har gjort mest. Vi måste se till den situationen också.

Socialtjänsten i Sverige säger: Vi kan inte riktigt ta ansvar för hur detta fungerar. I vissa kommuner säger många i socialtjänsten upp sig. Socialsekreterarna säger upp sig. De säger: Vi orkar inte mer. Vi kan inte hantera den här situationen.

Detta måste vi ta ansvar för. Jag kommer att ta ansvar för att vi har ordning och reda i flyktmottagandet i Sverige. Och vi ska klara vår välfärd.

Prot. 2015/16:78
10 mars

Statsministerns
frågestund

Anf. 45 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Nio av tio ungdomar svarar i Ungdomsbarometerns rapport att de tycker att det är mycket viktigt att de själva får välja vilken skola de ska gå i. 315 000 elever i Sverige har gjort ett aktivt val att gå i en skola med en viss inriktning, profil eller pedagogik som passar dem bäst.

Fru talman! Friskoleöverenskommelsen, där sex partier var överens, var tänkt att ge friskolorna långsiktiga besked och förutsättningar. Men vid Socialdemokraternas kongress 2015 beslutades det att kommuner ska få veto och kunna stoppa etableringen av friskolor.

Socialdemokraterna har med det här beslutet skapat en stor osäkerhet i friskolebranschen kring hur utvecklingen ska se ut framöver. Något kommunalt veto fanns inte med i friskoleöverenskommelsen. Osäkerheten i fråga om huruvida man vågar starta en friskola i dag grundar sig i huvudsak på de oklara besked som regeringen har gett om framtiden.

Jag tänkte därför fråga, fru talman, om statsministern i dag, i frågestunden här i riksdagen, kan undanröja den osäkerheten. Eller är tanken att regeringen ska realisera det av Socialdemokraterna fattade kongressbeslutet: att kommunerna ska ha veto i fråga om vilka friskolor som ska få etableras?

Anf. 46 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Vi har en uppgörelse på detta område. Ja, vi tycker i grunden att kommunen ska ha ett inflytande över hur skolutvecklingen är i kommunen. Jag tycker att det är viktigt. Därför finns det också en utredning på detta område. Vi får återkomma till hur detta ska gå till.

Det kan inte bara vara en marknadsfråga. Det kan inte bara vara marknadens aktörer som får bestämma hur det ska se ut med skolor i kommunerna. Vi måste ha en ordning där demokratin också har inflytande. Det ska inte vara så att de som är ansvariga inför kommunens invånare för budget och skattemedel inte har någonting att säga till om vad gäller vilka skolutgifter man ska ha och hur många skolor man ska ha.

Skolan är ingen marknad vilken som helst. Vi tycker att det är rätt att man ska kunna välja skola – absolut. Men det måste också finnas någon begränsning i marknadens makt.

Vi har en utredning på området. Vi får återkomma när det gäller exakt hur de reglerna ska se ut.

Anf. 47 ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Ska jag tolka statsministern som att han är för ett kommunalt veto i fråga om friskoleetableringar? Är det beskedet till de föräldrar som tillsammans med sina barn ska gå igenom vilka gymnasieskolor de kan välja inför hösten? De sitter kanske nu och funderar på vilken inriktning de ska välja. Är svaret att statsministern tycker att det är kommunpolitiker som har bäst koll på vad föräldrarna och barnen ska fatta för beslut? Eller vilka besked vill statsministern ge till dem? Vilka besked vill statsministern ge till de aktörer som brinner för att etablera en skola som kan erbjuda elever en annan pedagogik eller profil, som kan tilltala fler och som därmed kan öka valfriheten?

Det här är inte i första hand en marknadsfråga, statsministern. Det här är en valfrihetsfråga. Vilka besked vill statsministern ge till de föräldrar och elever som sitter och funderar på vilken gymnasieskola de ska välja?

Prot. 2015/16:78
10 mars

Statsministerns
frågestund

Anf. 48 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Det ska tolkas precis som jag sa. Vi håller på och utreder hur förslagen ska se ut. Jag tycker att det är viktigt att göra det.

Vi vill naturligtvis att elever och föräldrar ska ha möjlighet att välja skola. Det är rätt. Men vi måste också fundera på: Ska vi ha en ordning i Sverige där det är fritt fram att öppna skolor och hämta pengar från kommunens kassa, och där de förtroendevalda i kommunen inte har någon möjlighet att styra över hur utvecklingen ska se ut? Är det en rimlig ordning?

Jag tycker inte det. Då blir det naturligtvis på marknadens villkor. Låt oss säga att jag vill starta en skola där, där och där! Sedan säger kommunen: Ja, vi har egentligen tillräckligt med skolor, men vi ska betala för en till. Vi kanske får lägga ned någon annan i stället.

Det tycker jag är ett problemkomplex som det är väl värt att fundera över. Det är därför vi gör det.

Tryggheten för flickor och kvinnor

Anf. 49 PER RAMHORN (SD):

Fru talman! Statsministern! Jag älskar Sverige, och jag är stolt över att bo här. Men det är någonting som håller på att gå sönder i Sverige. Det gör mig bedrövad och orolig.

En våg av överfall och sexuella övergrepp mot flickor sveper över landet – från Skåne i söder till Jämtland i norr. I Östersund har det skett åtta överfall utomhus inom loppet av drygt två veckor. Där varnar man nu kvinnor för att gå ut själva på kvällen. Under den senaste tiden har det skett en dramatisk ökning av sexuella övergrepp, inte minst på våra badhus, där man numera får ha både tafsvakter och polis.

Den senaste nationella trygghetsundersökningen visar att 25 procent av kvinnorna känner sig mycket otrygga utomhus kvällstid. 10 procent av dessa väljer att inte över huvud taget gå ut, för de känner sig otrygga. Så ser det ut i statsministerns Sverige i dag.

Min fråga till statsministern är: Är detta en samhällsutveckling som vi ska börja vänja oss vid? Om inte: Vad kommer statsministern att vidta för åtgärder för att kvinnor och flickor ska känna sig trygga i vårt samhälle?

Anf. 50 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Nej, vi ska aldrig någonsin acceptera en sådan utveckling – aldrig. Jag blir mycket upprörd över att kvinnor och flickor inte kan känna sig säkra på gator och var det nu kan vara och att de blir kränkta och sexuellt trakasserade. Det upprör mig djupt. Vi kommer aldrig någonsin att acceptera det.

Vi måste först konstatera att det dessvärre inte är något nytt fenomen. Flickor och kvinnor i Sverige har dessvärre blivit utsatta för detta under lång tid. Jag säger ”dessvärre”, för jag tycker att det är så beklagligt och så ruttet.

Därför måste vi både arbeta förebyggande och vara tydliga med vad som är okej och inte okej i vårt land och lägga ett mycket stort ansvar på oss män att ta ansvar för hur män agerar i det här avseendet, menar jag.

Sedan ska polisen ha tillräckligt med resurser. Det är polisens uppgift att se till att kvinnor kan vara trygga.

Anf. 51 PER RAMHORN (SD):

Fru talman! Tack för svaret, statsministern! Jag är orolig för att de åtgärder som statsministern föreslår inte kommer att räcka på långa vägar. Jag tror att man måste sätta in ett batteri av åtgärder och vända på varenda sten för att förstå varför detta egentligen händer i vårt samhälle och inte blunda för något över huvud taget.

Endast så anser jag att man kan hitta en lösning på det här problemet.

Anf. 52 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Jag delar den uppfattningen. Vi ska vända på varenda sten för att komma åt detta problem, för det ska aldrig vara acceptabelt att kvinnor i Sverige ska känna sig otrygga, bli sexuellt trakasserade eller ofredade. Där ska vi sätta till alla klutar.

Vi jobbar också på en strategi för kvinnors skydd. Sedan måste, återigen, polisen också få mer resurser.

Åtgärder för att stärka svensk industri

Anf. 53 ANDERS LÖNNBERG (S):

Fru talman! Herr statsminister! Industrin är en ovärderlig tillgång för Sverige. Egentligen är hela vår välfärd byggd på industrin som grund. Vi är också ett av världens mest internationaliserade länder, där hälften av det vi tillverkar säljs utomlands.

Just nu går stora delar av svensk industri väldigt bra. För första gången på 20 år vinner vi exportandelar. Vi har en tillväxt i högsta klass. Med undantag av gruv- och stålindustrin går det mesta bra.

Samtidigt är vi mitt inne i en omstrukturering av industrin, det som kallas för industri 4.0. Efter ångan, elektriciteten och elektroniken kommer nu digitalisering, automatisering och robotisering. Detta kan vara ett hot men kan också göras om till en tillgång för Sverige. Inom vissa branscher kan vi se att investeringarna börjar återvända när man nu ska ha smarta fabriker.

Min fråga till statsministern är: Vad avser regeringen att göra för att stärka svensk industri?

Anf. 54 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Det är helt riktigt: Industrins betydelse är och kommer att vara stor. De som trodde att industrin skulle försvinna hade fel. Jag vill påminna om att det var, tror jag, tre år på dagen efter att Reinfeldt i Davos utbrast att industrin är ”basically gone” som nuvarande näringsministern i den här regeringen lade fram en ny industrialiseringsstrategi. Vi tror på strategin, vi tror på dess möjligheter.

Strategin bygger på några punkter. Den ena är just digitalisering. Vi ska stärka digitaliseringen och ta till vara dess möjligheter i den svenska industrin. Vi ska också ha en hållbar produktion; exempelvis måste resurseffektiviteten vara i högsätet. Vi ska ha en industri som bygger på hög kunskap, för det är där vi ska tävla. Vi ska också se till att utveckla testbäddar som gör att vi kan ta forskning in i verkligheten och visa omvärlden att så här kan man göra, så här gör Sverige, och sedan få fram starka produkter som vi ska sälja runt om i världen och ta fler marknadsandelar.

Prot. 2015/16:78
10 mars

Statsministerns
frågestund

Värnandet av asylrätten

Anf. 55 MARIA FERM (MP):

Fru talman! Just nu pågår intensiva diskussioner i EU när det gäller migration och krisen för flyktingarna. Människor är fortsatt tvungna att fly, och så länge det inte finns legala alternativ kommer de livsfarliga resorna över Medelhavet att fortsätta. I dag drunknade ytterligare fem personer, varav en var ett tremånaders spädbarn.

Statsministern höll ett tal i Strasbourg i går, och mina gröna kollegor från olika länder uttryckte hur bra det var att statsministern pratade om att alla länder måste ta ett gemensamt ansvar och att asylrätten ska värnas.

Det förslag som nu diskuteras om situationen i Grekland och Turkiet ser jag dock med oro på. Därför är jag oerhört glad att statsministern tydligt drivit på för att respektera internationell rätt och rätten till en individuell prövning.

Min fråga är: Hur kommer statsministern framöver att arbeta för att säkra att asylrätten värnas i en tid som denna?

Anf. 56 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Det mandat som Tusk fick var att förhandla utifrån ett antal principer – återvändande från Grekland till Turkiet och en ordnad migration från Turkiet till EU – i utbyte mot att EU också tittar på om det går att snabba på visaliberaliseringsreglerna, om man kan öppna nya kapitel för medlemsansökan och också snabba på användandet av de pengar som EU har anslagit till att hjälpa flyktingar i Turkiet.

Detta är mandatet, och det jag slogs för att få in och också fick in i texten var att detta arbete ska ske med respekt för internationella regler och EU:s eget regelverk. Det är så de här reglerna nu ska tas fram.

Nu följer vi det noggrant, och det är klart att eftersom jag själv drev att texten ska in följer vi hela tiden hur förslagen ser ut. Jag ser framför mig en mycket, mycket komplex situation.

Krav på kollektivavtal i offentlig upphandling

Anf. 57 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru talman! Den svenska modellen går ut på att arbetsmarknadens parter bestämmer villkoren på arbetsmarknaden. Ofta sker det genom kollektivavtal, men i den svenska modellen ingår också rätten att inte teckna kollektivavtal. Den ordningen vill regeringen nu överge genom krav enligt kollektivavtal vid offentlig upphandling.

Fru talman! Sex av tio företag med färre än 50 anställda saknar kollektivavtal. Alldeles för få lägger anbud vid offentlig upphandling. Med regeringens förslag skulle det bli ännu färre.

Min fråga är: Varför överger regeringen den svenska modellen? Varför vill man göra det svårare för företagen att växa och få jobben att växa till?

Jag hoppas att statsministern nu inte anklagar oss för att vilja sänka lönerna eller försämra villkoren för arbetstagare. Det vill vi inte. Vi vill ha sjysta villkor, och den som de facto har sänkt lönerna är statsministern själv under sin tid som ordförande i Metall.

(Applåder)

Anf. 58 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Jo, jag tänker säga det. Ni vill sänka inkomsten för människor, för det är precis det ert förslag går ut på. Det är bara att läsa innantill. Om man utgår från att man ska arbeta ett visst antal färre timmar blir det så permanent. Det blir en mindre inkomst. Moderaterna är väldigt tydliga med att de helst inte vill ha någonting med kollektivavtal att göra över huvud taget.

Kollektivavtalen är en viktig del i den svenska modellen. Den har tjänat oss oerhört väl och kommer att göra så i framtiden. Den driver fram produktivitet, effektivitet och flexibilitet, men den ser också till att det som åstadkoms i produktionen fördelas någorlunda rättvist och sjyst. Den modellen ska vi vara rädda om.

Ska då inte den offentliga upphandlingen befrämja den svenska modellen? Jag menar att den ska göra det. Den typen av krav ska vi ha. När vi använder så mycket gemensamma pengar ska vi se till att det ska vara sjysta jobb och ingenting annat.

Våldsbejakande vänsterextremism

Anf. 59 JULIA KRONLID (SD):

Fru talman! Revolutionär kommunistisk ungdom är en organisation som aktivt arbetar för att genom en väpnad kamp och ett blodbad mot alla dem som de kallar ”icke-arbetare” störta demokratin i Sverige. Organisationens partiprogram är en illa dold förberedelse för att förvandla Sverige till Kambodja på 80-talet.

På internationella kvinnodagen deltog SSU och Grön ungdom tillsammans med Revolutionär kommunistisk ungdom i gemensamma manifestationer runt om i landet. I Stockholm stod RKU som medarrangör till demonstrationer på internationella kvinnodagen tillsammans med bland annat Grön ungdom, SSU, S-kvinnor, Vänsterpartiet och FI. Revolutionär kommunistisk ungdom har också själva beskrivit hur de ofta har ett bra samarbete med SSU och Grön ungdom.

Det är sant att delar av SSU har tagit avstånd från Revolutionär kommunistisk ungdom, men delar av SSU är också klart positiva. Hur tror statsministern att förtroendet för regeringens arbete mot terrorism och våldsbejakande extremism påverkas av att SSU öppet samarbetar med organisationer som klart tar ställning för just våldsbejakande extremism?

Anf. 60 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Jag vet inte om detta var en allmänpolitisk fråga.

Det sista påståendet, att SSU stöder eller står bakom detta, är direkt fel. Det gör inte SSU. Sedan har inte jag som statsminister exakt koll på exakt alla evenemang som görs runt om i landet och vilka som gör vad med vem. Jag är dock väldigt tydlig med vad vi står för. Vi står för demokrati. Det är socialdemokratin som tillsammans med liberalerna en gång tiden har sett till att vi har demokrati i landet, och det är det som gäller – ingenting annat. Vi står upp för kvinnors rättigheter – ingenting annat.

Om det är någon demonstration tillsammans med SSU där andra organisationer inte står upp för detta så får den delen av SSU stå för det, och det är SSU som får svara på en sådan fråga. Jag står upp för demokrati och mänskliga rättigheter, och jag kommer inte att vika en millimeter från det.

Prot. 2015/16:78

10 mars

*Statsministerns
frågestund*

Nedlagd utredning om skolattacken i Trollhättan

Anf. 61 SAID ABDU (L):

Fru talman! Häromdagen meddelade polisen att de avslutat och lagt ned förundersökningen efter det fasansfulla, enligt polisen rasistiska, hatbrottet som utspelades i Trollhättan på skolan Kronan den 22 oktober.

Drömmar släcktes, familjer var i sorg och landet var i skräck. Det handlade om kroppar vars enda synd var ett mörkare pigment.

Vilka slutsatser har regeringen dragit, statsministern, av det som inträffade och av att utredningen har lagts ned? Vilka åtgärder tänker regeringen vidta?

Anf. 62 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Slutsatserna måste hinna dras, och sedan kan vi se vad de eventuellt kan komma att innebära. Det är för tidigt. Jag är lika förfärad över detta dåd som Said Abdu.

Vi måste arbeta mycket tydligt mot våldsextremism. Det är därför det finns ett arbete med en nationell samordnare. Det ska ske en samordning nationellt såväl politiskt som lokalt mellan kommuner, polis och andra som kan vara behjälpliga.

Det var uppenbarligen ett rasistiskt vansinnesdåd. Det är dessvärre för tidigt att dra några slutsatser av beslutet om förundersökningen.

Skillnaderna mellan mäns och kvinnors hälsa

Anf. 63 PHIA ANDERSSON (S):

Fru talman! I tisdags firades den internationella kvinnodagen över hela världen. Det är en dag då kvinnors kamp för jämlikhet och frihet uppmärksammas. I dag kan det kännas som en självklarhet att kvinnor ska ha samma möjligheter som män att påverka sin vardag och skapa sig en framtid utifrån sina egna drömmar.

Men det råder stor ojämlikhet mellan kvinnors och mäns hälsa. Kvinnor är sjukskrivna i mycket större utsträckning än män. Två av tre sjukskrivna är kvinnor. Det är ett historiskt mönster som har hållit i sig. De psykiatriska diagnoserna är i dag den vanligaste orsaken till sjukskrivning,

och de ökar för både kvinnor och män – men ökningen är större hos kvinnor.

Vilka åtgärder anser statsministern behöver vidtas för att minska skillnaden mellan mäns och kvinnors hälsa?

Anf. 64 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Det här är en mycket viktig del i den jämlikhet som vi måste åstadkomma i Sverige. Det finns ett jämlikhetsarbete på sikt för att både sluta den påverkbara klyftan i hälsa som är unikt stor och har blivit större samt klyftan mellan kvinnor och män.

En viktig utgångspunkt är att sänka sjuktalet. Åtminstone 60 000 färre ska behöva vara sjukskrivna, men då måste vi veta vad som är det största problemet. Vi ska vara ärliga och säga att det är inte minst den gemensamma sektorn. Där är bemanningen alldeles för snål i många delar – i äldreomsorgen, i sjukvården och i socialtjänsten. Det försöker vi åtgärda.

Det största och bästa vi kan göra är att se till att dessa kvinnor får en rimlig arbetsmiljö. De behöver till exempel fler kollegor och fler arbetskamrater, inte sänkta skatter. Vi ska se till att leverera fler arbetskamrater i den gemensamma sektorn.

Väntetiden i vården

Anf. 65 JENNY PETERSSON (M):

Fru talman! Under Alliansens tid satsades det på välfärden. Ett mödosamt och långsiktigt arbete påbörjades med att systematiskt korta väntetiderna och öka tillgängligheten i vården. I stället för att ta tag i väntetider och öka tillgängligheten vill regeringen rita om Sveriges karta.

Det är fel fokus. Placera kartan i papperskorgen, och fokusera på jämlikheten och på att säkra en hög kvalitet i hälso- och sjukvården.

Om statsministern hade gjort så hade Sverige hamnat i internationell toppklass. Det är väntetiderna som placerar Sverige långt ned i rankningen.

Vilka konkreta åtgärder avser regeringen och statsministern att vidta för att fortsätta det tidigare arbetet att systematiskt korta väntetiderna i vården?

Anf. 66 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Först vill jag påminna om att det var under den förra regeringen som antalet anställda i välfärden i förhållande till befolkningen faktiskt minskade drastiskt. Nu har regeringen vänt på detta och styrt om Sverige från skattesänkningar till investeringar, så att det ska finnas råd att anställa fler. Det är därför det blir fler i välfärden.

Den väntetidsanordning som den tidigare regeringen införde var säkert välment, men den ledde fel. Den ledde till att läkarna sa att det inte är utifrån hälsa och individens behov som de ska styra, utan det är för att få in så mycket pengar som möjligt. Det var ett felaktigt system. Därför måste systemet göras om.

Vi ska sikta på så korta väntetider som möjligt. I det ingår för mig att se till att proffsen faktiskt får vara proffs, att läkarna får mer tid för patienterna i stället för till administration.

Anf. 67 RICKARD NORDIN (C):

Fru talman! Statsministern har själv i valrörelsen visat hur ofta och gärna han läser Energimyndighetens rapporter med stor noggrannhet.

Jag vill ställa en fråga till statsministern om den senaste rapporten från myndigheten. Den visar att den höjda skatten på biodrivmedel som regeringen införde vid årsskiftet inte alls var nödvändig enligt EU:s regelverk, som regeringen hela tiden har hävdat. Den var faktiskt helt onödig, precis som vi i Centerpartiet hela tiden har sagt.

Regeringens skattehöjning med minst 300 miljoner har effektivt slagit undan benen för etanolen och för en hel del av biodieseln, och försäljningen störttycker.

Har statsministern och regeringen för avsikt att ändra sina tidigare beslut och sänka skatten på biodrivmedel i den kommande vårändringsbudgeten, eller kommer straffbeskattningen att kvarstå som den är i dag? Om regeringen menar allvar med fossilfrihet är det dags att sänka den skatten.

Anf. 68 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Besked om vad som kommer i budgeten kommer när vi presenterar budgeten.

Den information som vi hade vid det tillfället var att det var så Sverige var tvunget att göra. Nu kommer vi naturligtvis att se över skatten, men vilka besked som kommer att lämnas i budgeten lämnas när budgeten kommer.

Lagföring av brott

Anf. 69 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Fru talman! Häromdagen kom en rapport från våra brottsbekämpande myndigheter som heter *Den framtida verksamhetsvolymen i rättskedjan*. Rapporten visar tydligt en prognos där det under tiden 2016–2019 kommer att bli allt färre domstolsförhandlingar, och allt färre brott kommer att lagföras. Det beror på att polisen nedprioriterar vardagsbrotten.

När det blev dåliga siffror under den förra regeringen var det noga att hela tiden tala om uppklaringsprocenten, men den här regeringen är tyst. I höstas ansåg inte regeringen att det behövdes resurser till polisen, inte heller att målet om 20 000 poliser behövdes.

Är statsministern nöjd med en utveckling där färre brott kommer att lagföras de kommande åren? Om statsministern inte är nöjd, vad är då planen?

Anf. 70 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Det är klart att det ska vara en hög uppklaringsprocent. Polisen ska klara upp brott, som en första del i den kedjan. Därför behöver också polisen mer resurser. Vi har fått en sådan begäran från polisen. Nu analyserar vi vad polisen vill.

Statsministerns
frågestund

Däremot ställer jag mig tveksam till att Moderaterna har bestämt sig för exakt hur myndigheterna ska bemannas. För vilka fler myndigheter är det som Moderaterna har tänkt att bestämma hur många som ska finnas i olika yrkeskategorier?

Det är klart att polisen måste ha mer resurser, men exakt hur fördelningen ska se ut måste vi få diskutera tillsammans med myndigheten så att den själv får utforma verksamheten och organisationen på det sätt som myndigheten anser vara det mest effektiva. Så mycket tycker jag att vi ska stå upp för att proffsen ska få vara proffs. De är bättre skickade att göra den fördelningen i sina personalkategorier än moderata riksdagsledamöter.

Kostnaden för höghastighetståg

Anf. 71 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L):

Fru talman! För ett par år sedan började utredningen om särskilda banor för höghastighetståg mellan våra tre största städer. Om detta rådde bred enighet över blockgränsen.

De dåvarande beräkningarna tydde på att banorna skulle kosta ca 125 miljarder kronor. Sedan dess har kostnadsprognosen skrivits upp rejält – den senaste siffran är ca 300 miljarder kronor, och då ingår inte stationsbyggnader eller anslutningsbanor. Vi behöver utveckla järnvägen, men den kunskap vi nu har fått visar att höghastighetsbanorna blir mycket dyrare än man trott.

Hur ser statsministern på risken för att en satsning på höghastighetsbanor tränger bort andra järnvägssatsningar som är ännu viktigare för oss resenärer, för godstransporterna och för klimatet?

Anf. 72 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Infrastrukturen är något som är högt prioriterat, av det enkla skälet att vi i vårt avlånga land måste kunna transportera både människor och gods på ett sådant sätt att vi kan ha hög effektivitet och produktivitet. Jag har sett framför mig att också Sverige någon gång – 40–50 år efter Japan – kanske skulle kunna ha höghastighetståg. Jag tycker att det är ett bra projekt att utveckla.

Nu pågår de förhandlingarna, som bekant, och jag tycker att vi ska avvakta dem. Men vi måste också göra en väldig koll, för det är helt riktigt att den kostnadsökning vi nu har fått ta del av är så dramatisk att vi inte bara kan nonchalera den. Det gjordes en kostnadsberäkning av den förra regeringen, och den visade sig vara alldeles för låg. Nu kommer ett helt nytt besked, och med det måste vi naturligtvis göra en översyn. Eftersom det pågår förhandlingar i den här delen tycker jag dock att de måste få avslutas, helt enkelt.

Den svenska modellen och åkeribranschen

Anf. 73 LEIF PETTERSSON (S):

Fru talman! Den svenska åkerinäringen befinner sig i en väldigt utsatt situation i dag. Man kan med fog påstå att den svenska modellen är starkt ifrågasatt – ja, till och med satt ur spel – inom delar av åkerinäringen.

Osjyst konkurrens, dumpade löner via falska F-skattsedlar och inhyrd arbetskraft via bemanningsföretag förekommer varje dag inom den här branschen. Det finns företag med mer än 200 bilar men inte en enda anställd. Man kan fråga sig hur det går ihop.

Åkeriföretagen har tagit initiativ till någonting som heter Fair Transport. Transportarbetareförbundet har tagit initiativ till Fair Transport Europe. Nu undrar jag naturligtvis: Vad tänker regeringen göra för att säkra den svenska modellen inom svensk åkerinäring?

Anf. 74 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Detta är ett riktigt stort problem som hotar hela den svenska modellen.

Mycket har att göra med de så kallade cabotagereglerna. De gör det – helt riktigt – möjligt för utländska åkare att komma in för att lämna gods, och så finns det vissa regler för hur de får köra i Sverige innan de ska ut igen. Det är dessa regler som inte har efterlevts över huvud taget. Där såg den förra regeringen dessvärre mellan fingrarna, och det utvecklades en svart marknad inom transportnäringen som är mycket olycklig. Det innebär att de seriösa åkarna upplever en omöjlig konkurrens.

Jag hade diskussionen tillsammans med åkerinäringen före valet om precis vad som behöver göras. Nu har vi infört den ordningen att den som inte sköter cabotagereglerna kan råka ut för böter på upp till 40 000 kronor. Är det så att man upplever en risk att någon inte tänker betala eller på annat sätt inte sköta sig klampas hjulen. Man låser fast hjulen, och så blir lastbilen stående där. Det hoppas jag är en del i att få stopp på detta.

Kompensation för ökade kostnader vid id-kontroller

Anf. 75 GUNILLA NORDGREN (M):

Fru talman! Min fråga gäller kompensation för ökade kostnader i samband med id-kontrollerna.

Region Skånes geografiska läge innebär ju att en majoritet av flyktingarna kommer via Skåne. Införandet av id-kontroller innebär ett transportörsansvar. Det uppstår alltså extra kostnader för Skånetrafiken, som ju drivs i Region Skånes regi. Det uppstår även andra problem för resenärer och pendlare, men min fråga gäller den ekonomiska kompensationen. Den 4 februari skrev Region Skåne en hemställan till regeringen där man begär kompensation om 15 miljoner kronor per månad för de extra kostnaderna och minskade intäkterna till följd av id-kontrollerna.

Mina frågor är: Instämmer statsministern i att det rimliga är att inte bara skånska skattebetalare ska betala för ett nationellt beslut om id-kontroller? Avser regeringen att på något sätt bifalla Region Skånes hemställan? Man har i dagsläget fortfarande inte fått något svar, såvitt jag vet. Jag tycker att det vore rimligt att kompensera detta, åtminstone ekonomiskt.

Anf. 76 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Det var viktigt att göra detta, för att få ordning och reda. Det tror jag att vi är överens om.

Sedan har ju den här skrivelsen kommit, och den behandlas då av ansvarigt statsråd och det departementet tillsammans med regionen. Diskussionen pågår alltså fortfarande, och det är nog bättre att ställa frågan dit än så länge. Jag har inget svar på frågan just nu, men arbete pågår.

Förhandlingarna mellan EU och Turkiet

Anf. 77 LAWEN REDAR (S):

Fru talman! Jag vill återgå till den uppgörelse mellan EU och Turkiet som toppmötet ska arbeta vidare med den 17 och 18 mars.

En av de punkter som finns med i uppgörelsen är förberedelsen av ett turkiskt medlemskap i EU. Detta sker samtidigt som Turkiet frångår många av de grundläggande fri- och rättigheter vi vill tillförsäkra människor. Det sker förföljelse av MR-aktivister, och för närvarande finns ett allvarligt hot mot den fria pressen – staten har genom militär och polis attackerat en stor oppositionstidning vid namn Zaman.

Min fråga till statsministern är hur vi ska kunna värna Köpenhamns-kriterierna samtidigt som vi börjar närma oss Turkiet med dessa förhandlingar. Ser du att vi blir bakbundna på något sätt av de här förhandlingarna, statsministern? Det är min fråga.

Anf. 78 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Jag är bekymrad över utvecklingen i Turkiet, vilket jag också uttryckte i svaret till Jonas Sjöstedt. Det gäller många avseenden, inte minst det du tar upp, Lawen Redar, nämligen tillslagen som görs mot medierna. Detta har också påtalats direkt till premiärminister Davutoğlu i de överläggningar vi hade i måndags. Jag gjorde det själv, och flera andra kollegor gjorde det.

Skulle man öppna kapitel i medlemskapsförhandlingarna innebär de en ordnad process för vad som ska genomföras för att man över huvud taget ska komma i fråga. Det är framför allt kapitlen 23 och 24, som gäller de mänskliga rättigheterna och demokratin, som är de avgörande i det avseendet. Det är ju så för Turkiet och för alla andra länder som vill vara med i EU att man måste leva upp till de kraven och kriterierna, och det finns ingen genväg eller smitväg. Men låt oss nu först se om det över huvud taget blir sådana förhandlingar.

Regionindelningen

Anf. 79 MICHAEL SVENSSON (M):

Fru talman och statsministern! I går blev många politiker och många medborgare i Sverige ganska upprörda, tror jag. Det kom ett förslag från Indelningskommittén, och jag har ännu inte sett några glada miner.

Jag skulle vilja fråga statsministern om regeringen och statsministern avser att tvinga igenom förslaget eller om det ska ske på frivillig basis. Likaså skulle jag vilja ha en kommentar till Hallands samarbetsvilliga socialdemokrater, som kan tänka sig en folkomröstning i frågan. Vad tycker statsministern om det?

Anf. 80 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Vi måste i Sverige inse att den länsindelning vi har haft så här långt har sina rötter i 1600-talet. Det har hänt någonting mellan 1600-talet och 2016 – ganska mycket.

Den förra regeringen underlät ju helt att ta i denna fråga. Den bara vajade omkring, och det hände ingenting. Några blev regioner, och andra fick bli det lite senare – medan några *inte* fick bli det. Det var oklart på vilka kriterier den ena fick och den andra inte fick. Nu har vi fått ett utredningsförslag. Vi ville tillsätta utredningen för att få ett förslag på hur det skulle kunna se ut, och nu finns det förslaget. Det ska ut på remiss, och det får bli en diskussion om det. När diskussionen är klar får vi komma tillbaka och höra hur det har gått. Vad är för, och vad är emot? Vad är det som är problem, och vad är det som är möjligheter?

Det tycker jag är en rimlig gång, så jag ska inte döma av detta nu. Nu har vi ett förslag, och låt oss börja diskutera det. Att vi ska göra någonting är dock bra.

Kvinnliga uppfinnare

Anf. 81 MARGARETA CEDERFELT (M):

Fru talman! Jag vill fråga statsministern om uppfinningar.

Uppfinningar bär Sverige framåt. Uppfinningar gör att vi är ett föregångsland i mångt och mycket. Men tyvärr är kvinnor fortfarande underrepresenterade när det gäller uppfinningar. 6 procent av de patent som tecknas i Sverige har en kvinna som innehavare. Så kan det inte fortsätta, absolut inte. Det måste till en ändring. Det handlar om kvinnors företagande. Det handlar om kvinnor på ledande positioner. Det handlar om kvinnors arbetsmiljö.

Vad kommer statsministern att göra för att det ska bli fler kvinnliga uppfinnare? Uppenbarligen handlar det inte om industrikansler, och det handlar inte om industriråd. Det handlar om helt andra åtgärder. Det handlar heller inte alltid om fler kvinnor på teknikutbildningar, för det måste vara många fler kvinnor som har en teknikbakgrund än de 6 procent som tecknar patent.

Det måste till någonting annat. Det måste till förebilder. Det måste till lån. Det måste till ett positivt klimat.

Anf. 82 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Ja, och det kan vara precis det som Margareta Cederfelt räknade upp på slutet.

Jag leder världens första feministiska regering, och det gör jag med stolthet. Det innebär bland annat att alla statsråd får se över hur de bidrar till jämställdheten på deras olika områden. Det innebär också att våra budgetförslag ska vara genomlysta ur jämställdhetssynpunkt.

Jag tar gärna med mig det här. Jag har inga konkreta förslag just här och nu på hur vi ska få fler kvinnliga uppfinnare. Men det är ett ämne som tilltalar mig mycket, för jämställdheten måste slå igenom på alla områden.

Låt oss då hjälpas åt att hitta de förslag som krävs för att det ska bli verklighet. Även i det jobbet är jag absolut beredd att bidra.

Anf. 83 TREDJE VICE TALMANNEN:

Därmed vill jag tacka statsministern och deltagande ledamöter.

§ 9 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Motioner

med anledning av prop. 2015/16:111 Synnerligen grova narkotikabrott
2015/16:3329 av Beatrice Ask m.fl. (M)

2015/16:3331 av Adam Marttinen och Kent Ekeröth (SD)

med anledning av skr. 2015/16:88 Riksrevisionens rapport om länsstyrel-
sernas krisberedskapsarbete

2015/16:3330 av Allan Widman m.fl. (L, M, C, KD)

2015/16:3332 av Mikael Jansson och Roger Richtoff (SD)

§ 10 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 9 mars

2015/16:473 Radio- och tv-avgiften

av *Sten Bergheden* (M)

till kultur- och demokratiminister *Alice Bah Kuhnke* (MP)

2015/16:474 Regionala skillnader i sjukskrivningar

av *Lotta Finstorp* (M)

till socialförsäkringsminister *Annika Strandhäll* (S)

2015/16:475 Polisens ansträngda situation

av *Lars-Arne Staxäng* (M)

till statsrådet *Anders Ygeman* (S)

§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 9 mars

2015/16:943 Företagsamhet bland kvinnor

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till statsrådet *Ardalan Shekarabi* (S)

2015/16:944 Upprustning av Ostkustbanan

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2015/16:945 Styrning med tillit

av *Linus Sköld* (S)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2015/16:946 Villkor för sportskytte

av *Hans Hoff* (S)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:947 Effektiv samverkan mellan räddningstjänsten och hemtjänsten

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:948 Sveriges och Finlands syn på solidaritet i händelse av konflikt

av *Hans Wallmark* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:949 Övning med Patriotsystemet i Sverige

av *Hans Wallmark* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:950 Mål om självförsörjningsgrad i livsmedelsstrategin

av *Kristina Yngwe* (C)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

Prot. 2015/16:78

10 mars

§ 12 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 9 mars

2015/16:867 Skattehöjningar på biodrivmedel

av *Per Åsling* (C)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:865 Akademiska hus

av *Linda Snecker* (V)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2015/16:866 Utvecklingen i Turkiet

av *Margareta Cederfelt* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:875 Lärlingersättning till elever i gymnasiesärskolan

av *Johanna Haraldsson* (S)

till statsrådet Aida Hadzialic (S)

2015/16:872 Vindkraft i det svenska fjällandskapet

av *Cassandra Sundin* (SD)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2015/16:873 Gränspolisen i Norrland

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:876 Konstnärsfond som del av nationell strategi för bildkonsten

av *Niclas Malmberg* (MP)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:880 Den palestinska myndighetens propaganda och uppvigling

av *Tuve Skånberg* (KD)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:879 Villkoren för investeringsstöd

av *Caroline Szyber* (KD)

till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

2015/16:878 Varsel i Västerås

av *Åsa Coenraads* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2015/16:881 Fastighetsaffärer nära militära skyddsområden

av *Hans Wallmark* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:882 Polis i södra Sverige

av *Christer Nylander* (L)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:884 Extra resurser till no-go-områden

av *Roger Haddad* (L)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:890 Norrlands skatterabatt

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2015/16:888 Växjö kommuns överklagan om utvidgat strandskydd

av *Johan Hultberg* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2015/16:885 Sanering av mark för att underlätta bostadsbyggande

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

2015/16:887 Försäkringskostnader för asylboenden

av *Ola Johansson* (C)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2015/16:889 Missgynnande av svenska företag vid offentlig upphandling

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till statsrådet Ardan Shekarabi (S)

2015/16:895 Utredning om det skatterättsliga företrädaransvaret

av *Mats Persson* (L)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:908 Bristen på utbildade musiklärare i kulturskolorna

av *Angelika Bengtsson* (SD)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:891 Kulturarvspolitik

av *Angelika Bengtsson* (SD)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:893 Statskontorets analys av Statens musikverk

av *Angelika Bengtsson* (SD)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:894 Nödnumret 112

av *Lotta Olsson* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:897 Erkännande av seyfo

av *Robert Hannah* (L)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:901 Kompletterande utbildningar

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2015/16:902 Ett hållbart asylmottagande

av *Gunilla Nordgren* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2015/16:911 Insamlingsansvar för förpackningsavfall och returpapper från hushållen

av *Gunilla Nordgren* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2015/16:903 Elektronisk fotboja vid kontaktförbud

av *Pia Hallström* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2015/16:917 Reserverade medel för Arbetsförmedlingen

av *Désirée Pethrus* (KD)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2015/16:904 Bibehållande av gränskontroller

av *Anders Hansson* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

Prot. 2015/16:78

10 mars

§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.01.

Förhandlingarna leddes

av tredje vice talmannen från sammanträdets början till och med § 7
anf. 18 (delvis),

av ålderspresidenten därefter till ajourneringen kl. 13.15 och

av tredje vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

CLAES MÅRTENSSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Avsägelse	1
§ 2 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 4 Anmälan om faktapromemorior	2
§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 6 Grönbok om finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag.....	2
Finansutskottets utlåtande 2015/16:FiU19	2
(Beslut skulle fattas den 16 mars.)	2
§ 7 Unga lagöverträdare	3
Justitieutskottets betänkande 2015/16:JuU23.....	3
Anf. 1 ELLEN JUNTTI (M)	3
Anf. 2 ADAM MARTTINEN (SD)	5
Anf. 3 JOHAN HEDIN (C).....	7
Anf. 4 ROGER HADDAD (L).....	8
Anf. 5 ADAM MARTTINEN (SD) replik	9
Anf. 6 ROGER HADDAD (L) replik	10
Anf. 7 ADAM MARTTINEN (SD) replik	10
Anf. 8 ROGER HADDAD (L) replik	10
Anf. 9 ANDREAS CARLSON (KD).....	11
Anf. 10 ADAM MARTTINEN (SD) replik.....	12
Anf. 11 ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	12
Anf. 12 ADAM MARTTINEN (SD) replik.....	13
Anf. 13 ANDREAS CARLSON (KD) replik.....	13
Anf. 14 ARHE HAMEDNACA (S).....	13
Anf. 15 ELLEN JUNTTI (M) replik	15
Anf. 16 ARHE HAMEDNACA (S) replik.....	16
Anf. 17 ELLEN JUNTTI (M) replik	16
Anf. 18 ARHE HAMEDNACA (S) replik.....	16
Anf. 19 ROGER HADDAD (L) replik	17
Anf. 20 ARHE HAMEDNACA (S) replik.....	17
Anf. 21 ROGER HADDAD (L) replik	18
Anf. 22 ARHE HAMEDNACA (S) replik.....	18
Anf. 23 MATS PERTOFT (MP).....	19
Anf. 24 ADAM MARTTINEN (SD) replik.....	20
Anf. 25 MATS PERTOFT (MP) replik.....	20
Anf. 26 ADAM MARTTINEN (SD) replik.....	20
Anf. 27 MATS PERTOFT (MP) replik.....	20
(Beslut skulle fattas den 16 mars.)	21
Ajournering.....	21
Återupptagna förhandlingar	21
§ 8 Statsministerns frågestund	21
Anf. 28 TREDJE VICE TALMANNEN.....	21
<i>Mer matematikundervisning i skolan</i>	<i>21</i>
Anf. 29 ANNA KINBERG BATRA (M).....	21
Anf. 30 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	21
Anf. 31 ANNA KINBERG BATRA (M).....	22

Anf. 32 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	22	Prot. 2015/16:78
<i>Jobb för nyanlända</i>	22	10 mars
Anf. 33 ANDERS W JONSSON (C)	22	
Anf. 34 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	23	
Anf. 35 ANDERS W JONSSON (C)	23	
Anf. 36 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	24	
<i>Direktavvisning av flyktingar från Europa till Turkiet</i>	24	
Anf. 37 JONAS SJÖSTEDT (V)	24	
Anf. 38 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	24	
Anf. 39 JONAS SJÖSTEDT (V)	25	
Anf. 40 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	25	
<i>Splittring av flyktingfamiljer</i>	26	
Anf. 41 ERIK ULLENHAG (L)	26	
Anf. 42 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	26	
Anf. 43 ERIK ULLENHAG (L)	27	
Anf. 44 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	27	
<i>Kommunalt veto mot etablering av friskolor</i>	28	
Anf. 45 ANDREAS CARLSON (KD)	28	
Anf. 46 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	28	
Anf. 47 ANDREAS CARLSON (KD)	28	
Anf. 48 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	29	
<i>Tryggheten för flickor och kvinnor</i>	29	
Anf. 49 PER RAMHORN (SD)	29	
Anf. 50 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	29	
Anf. 51 PER RAMHORN (SD)	30	
Anf. 52 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	30	
<i>Åtgärder för att stärka svensk industri</i>	30	
Anf. 53 ANDERS LÖNNBERG (S)	30	
Anf. 54 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	30	
<i>Värnandet av asylrätten</i>	31	
Anf. 55 MARIA FERM (MP)	31	
Anf. 56 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	31	
<i>Krav på kollektivavtal i offentlig upphandling</i>	31	
Anf. 57 MARIA MALMER STENERGÅRD (M)	31	
Anf. 58 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	32	
<i>Våldsbejakande vänsterextremism</i>	32	
Anf. 59 JULIA KRONLID (SD)	32	
Anf. 60 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	33	
<i>Nedlagd utredning om skolattacken i Trollhättan</i>	33	
Anf. 61 SAID ABDU (L)	33	
Anf. 62 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	33	
<i>Skillnaderna mellan mäns och kvinnors hälsa</i>	33	
Anf. 63 PHIA ANDERSSON (S)	33	
Anf. 64 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	34	
<i>Väntetiden i vården</i>	34	
Anf. 65 JENNY PETERSSON (M)	34	
Anf. 66 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	34	
<i>Skatten på biodrivmedel</i>	35	
Anf. 67 RICKARD NORDIN (C)	35	
Anf. 68 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	35	

<i>Lagföring av brott</i>	35
Anf. 69 KRISTER HAMMARBERGH (M)	35
Anf. 70 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	35
<i>Kostnaden för höghastighetståg</i>	36
Anf. 71 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L)	36
Anf. 72 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	36
<i>Den svenska modellen och åkeribranschen</i>	36
Anf. 73 LEIF PETTERSSON (S)	36
Anf. 74 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	37
<i>Kompensation för ökade kostnader vid id-kontroller</i>	37
Anf. 75 GUNILLA NORDGREN (M)	37
Anf. 76 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	37
<i>Förhandlingarna mellan EU och Turkiet</i>	38
Anf. 77 LAWEN REDAR (S)	38
Anf. 78 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	38
<i>Regionindelningen</i>	38
Anf. 79 MICHAEL SVENSSON (M)	38
Anf. 80 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	39
<i>Kvinnliga uppfinnare</i>	39
Anf. 81 MARGARETA CEDERFELT (M)	39
Anf. 82 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	39
Anf. 83 TREDJE VICE TALMANNEN	40
§ 9 Bordläggning	40
§ 10 Anmälan om interpellationer	40
§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar	40
§ 12 Anmälan om skriftliga svar på frågor	41
§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.01.	43